

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 28 lipca 1992 r.

w sprawie służby wojskowej żołnierzy zawodowych.

Na podstawie art. 8 ust. 4, art. 18, 24, 25 ust. 4, art. 33 ust. 2, art. 35 ust. 3, art. 39, 49 ust. 5, art. 50 ust. 2, art. 56, 74 ust. 2, art. 80 ust. 2 i art. 87 oraz w związku z art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1992 r. Nr 8, poz. 31 i Nr 54, poz. 254) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie reguluje powoływanie do zawodowej służby wojskowej, przebieg tej służby, zwalnianie z niej, a także niektóre prawa i obowiązki żołnierzy zawodowych, związane z pełnieniem tej służby.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu mówi się:

- 1) o ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1992 r. Nr 8, poz. 31 i Nr 54, poz. 254);
- 2) o żołnierzu zawodowym bez bliższego określenia — należy przez to rozumieć oficera, chorążego i podoficera pełniącego zawodową służbę jako służbę stałą lub kontraktową;
- 3) o żołnierzu w służbie stałej — należy przez to rozumieć żołnierza pełniącego zawodową służbę wojskową w dniu 9 grudnia 1991 r., żołnierza powołanego do zawodowej służby wojskowej na podstawie art. 10, 11 i 17 ust. 1 ustawy, a także żołnierza powołanego do służby stałej na podstawie art. 16 ustawy;

- 4) o żołnierzu w służbie kontraktowej — należy przez to rozumieć żołnierza powołanego do zawodowej służby wojskowej na podstawie art. 13 i 17 ust. 2 ustawy;
- 5) o kontrakcie — należy przez to rozumieć pisemną umowę zawartą między osobą zgłaszającą chęć pełnienia zawodowej służby wojskowej a organem właściwym do zawierania kontraktu;
- 6) o wyższych szkołach wojskowych — należy przez to rozumieć wyższe szkoły oficerskie i akademie wojskowe;
- 7) o wojskowym komendancie uzupełnień — należy przez to rozumieć wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) żołnierza lub jego pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 3. Przewidziane w rozporządzeniu uprawnienia dowódców jednostek wojskowych przysługują w stosunku do żołnierzy zajmujących stanowiska służbowe dowódców jednostek ich bezpośrednim przełożonym.

§ 4. 1. Wnioski i prośby w sprawach personalnych żołnierzy zawodowych przesyła się drogą służbową, z wyjątkiem przypadków określonych w dalszych przepisach.

2. Wnioski i prośby skierowane do Ministra Obrony Narodowej przesyła się drogą służbową poprzez Szefa Departamentu Kadr.

3. Dokumenty w sprawach personalnych żołnierzy zawodowych, a w szczególności wnioski o przeniesienie, zwolnienie, mianowanie i odznaczenie oraz rozkazy personalne, podpisują właściwi dowódcy (przełożeni).

Rozdział 2

Powoływanie do zawodowej służby wojskowej

§ 5. Powołanie do służby stałej następuje:

- 1) w stosunku do absolwentów i słuchaczy szkół kształcących kandydatów na żołnierzy zawodowych — na wniosek o powołanie wniesiony przed przyjęciem do tych szkół;
- 2) w stosunku do słuchaczy szkół kształcących kandydatów na oficerów i chorążych zawodowych, którzy po odbyciu nauki nie złożyli z wynikiem pozytywnym egzaminów końcowych — na wniosek o powołanie do tej służby odpowiednio w korpusie chorążych lub podoficerów zawodowych;
- 3) w stosunku do żołnierzy skierowanych przez organy wojskowe na studia lub naukę do szkół niewojskowych — na wniosek wniesiony przed skierowaniem na te studia lub naukę;
- 4) w stosunku do oficerów rezerwy i absolwentów szkół wyższych, którzy odbyli przeszkolenie wojskowe lub zajęcia wojskowe i złożyli egzamin na oficera — na wniosek o powołanie do służby;
- 5) w stosunku do osób, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy — na wniosek lub za ich zgodą na powołanie do służby;
- 6) w stosunku do żołnierzy w służbie kontraktowej — na wniosek lub za ich zgodą na powołanie do służby stałej.

§ 6. Chorążowie i podoficerowie zawodowi pełniący służbę stałą mianowani na stopień podporucznika oraz podoficerowie zawodowi mianowani na stopień młodszego chorążego pełnią nadal zawodową służbę wojskową jako służbę stałą w korpusie oficerów lub chorążych zawodowych wskutek wniosków wniesionych przed powołaniem do służby zawodowej w poprzednich korpusach.

§ 7. Do służby stałej powołują:

- 1) Minister Obrony Narodowej:
 - a) absolwentów i słuchaczy wyższych szkół wojskowych,
 - b) absolwentów szkół wyższych niewojskowych, skierowanych na te studia przez organy wojskowe,
 - c) absolwentów szkół kształcących kandydatów na chorążych zawodowych,
 - d) słuchaczy wyższych szkół wojskowych, którzy po odbyciu nauki nie złożyli z wynikiem pozytywnym egzaminów końcowych, a ich wnioski o powołanie do służby stałej zostały rozpatrzone pozytywnie, po mianowaniu na stopień wojskowy młodszego chorążego,
 - e) oficerów rezerwy i absolwentów szkół wyższych, którzy odbyli przeszkolenie wojskowe lub zajęcia wojskowe i złożyli egzamin na oficera,
 - f) osoby wymienione w art. 17 ust. 1 ustawy po mianowaniu na stopień wojskowy w korpusie oficerów;
- 2) wiceminister obrony narodowej (sekretarz i podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej), Szef Sztabu Generalnego WP, Szef Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego WP, Główny Inspektor Obrony Terytorialnej, Główny Kwatermistrz WP, Główny Inspektor

Techniki WP, Szef Departamentu Wychowania WP, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, dowódca okręgów wojskowych (rodzajów sił zbrojnych) oraz Dowódca Zgrupowania Jednostek Zabezpieczenia MON:

- a) absolwentów podporządkowanych im szkół kształcących kandydatów na podoficerów zawodowych,
- b) słuchaczy podporządkowanych im szkół kształcących kandydatów na chorążych zawodowych, którzy po odbyciu nauki nie złożyli z wynikiem pozytywnym egzaminów końcowych, a ich wnioski o powołanie do służby stałej zostały rozpatrzone pozytywnie — po mianowaniu na stopień wojskowy plutonowego.

§ 8. 1. Oficer rezerwy lub absolwent szkoły wyższej, który odbył przeszkolenie wojskowe lub zajęcia wojskowe i złożył egzamin na oficera, składa wniosek o powołanie do służby stałej do Ministra Obrony Narodowej, poprzez wojskowego komendanta uzupełnień.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) odpis skrócony aktu urodzenia;
- 2) dokument stwierdzający ukończenie studiów wyższych.

3. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, wojskowy komendant uzupełnień niezwłocznie:

- 1) kieruje do rejestru osób prawomocnie skazanych, prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości, zapytanie o karalność osoby, która złożyła wniosek o powołanie do służby;
- 2) kieruje osobę składającą wniosek do właściwej wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do zawodowej służby wojskowej.

4. Wojskowy komendant uzupełnień opiniuje wniosek osoby występującej o powołanie do służby stałej i przesyła go wraz z posiadanymi aktami personalnymi oraz odpowiedzią z rejestru osób prawomocnie skazanych i orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej — bezpośrednio do Departamentu Kadr.

§ 9. 1. W celu powołania do służby stałej osoby, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy, dowódca jednostki wojskowej przedstawia Szefowi Departamentu Kadr wyrażoną na piśmie jej zgodę lub wniosek o powołanie do tej służby.

2. Szef Departamentu Kadr zleca wojskowemu komendantowi uzupełnień niezwłoczne sporządzenie dokumentów niezbędnych do powołania do zawodowej służby wojskowej oraz wniosku o mianowanie na odpowiedni stopień wojskowy.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, złoży wniosek o powołanie do służby stałej bezpośrednio wojskowemu komendantowi uzupełnień, czynności określone w § 8 ust. 3 i 4 wraz z wnioskiem o mianowanie tej osoby na odpowiedni stopień wojskowy wykonuje ten komendant.

§ 10. O odmownym załatwieniu wniosku o powołanie do służby stałej wojskowy komendant uzupełnień zawiadamia osobę składającą ten wniosek.

§ 11. Rozkaz personalny o powołaniu do służby stałej wykonuje w stosunku do:

- 1) absolwenta i słuchacza szkoły kształcącej kandydatów na żołnierzy zawodowych — komendant szkoły;
- 2) absolwenta szkoły wyższej niewojskowej, skierowanego na studia przez organy wojskowe — komendant szkoły wojskowej, której ewidencją był objęty;
- 3) żołnierza rezerwy — wojskowy komendant uzupełnień;
- 4) słuchacza szkoły kształcącej kandydatów na oficerów lub chorążych zawodowych, który po odbyciu nauki nie złożył z wynikiem pomyślnym egzaminów końcowych — komendant szkoły.

§ 12. 1. W razie powołania do służby stałej oficera rezerwy, wojskowy komendant uzupełnień doręcza kartę powołania co najmniej na trzydzieści dni przed datą stawienia się w jednostce wojskowej.

2. Jednocześnie z doręczeniem karty powołania wojskowy komendant uzupełnień zawiadamia zakład pracy zatrudniający oficera rezerwy o powołaniu go do zawodowej służby wojskowej.

3. Oficer rezerwy powołany do zawodowej służby wojskowej stawia się do tej służby w terminie i miejscu określonym w karcie powołania.

4. Dowódca jednostki wojskowej w terminie czterdziestu ośmiu godzin od chwili stawienia się oficera rezerwy do służby zwraca kartę powołania wojskowemu komendantowi uzupełnień.

5. Jeżeli wojskowy komendant uzupełnień w terminie siedmiu dni od daty stawienia się oficera rezerwy w jednostce wojskowej określonej w karcie powołania nie otrzyma zwrotu tej karty, ustala przyczyny niestawiennictwa i zawiadamia o tym bezpośrednio Szefa Departamentu Kadr.

6. Dzień stawienia się oficera rezerwy do służby w jednostce wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym dowódca tej jednostki.

§ 13. O powołaniu do służby stałej absolwenta (słuchacza), o którym mowa w § 11 pkt 1, 2 i 4, komendant szkoły zawiadamia wojskowego komendanta uzupełnień, który powołał go do służby kandydackiej.

§ 14. Dniem rozpoczęcia pełnienia zawodowej służby wojskowej jest w odniesieniu do:

- 1) absolwentów i słuchaczy szkół kształcących kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz absolwentów szkół niewojskowych, do których byli skierowani przez organy wojskowe — dzień mianowania ich na pierwszy stopień wojskowy w odpowiednich korpusach;
- 2) żołnierzy rezerwy (z wyjątkiem odbywających okresową służbę wojskową) oraz osób, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy — dzień stawienia się do służby w jednostce wojskowej;
- 3) żołnierzy rezerwy odbywających okresową służbę wojskową — dzień określony w rozkazie o powołaniu do zawodowej służby wojskowej.

§ 15. 1. Absolwenci szkół wojskowych, absolwenci szkół niewojskowych, do których byli skierowani przez organy wojskowe, a także słuchacze Wojskowej Akademii

Technicznej i Akademii Marynarki Wojennej, którzy po ukończeniu IV roku studiów zostali mianowani na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) i powołani do służby stałej, pełnią służbę obowiązkową od dnia rozpoczęcia zawodowej służby wojskowej (§ 14 pkt 1).

2. Słuchacze szkół kształcących kandydatów na oficerów lub chorążych zawodowych, którzy po odbyciu nauki nie złożyli z wynikiem pozytywnym egzaminów końcowych i zostali powołani do służby stałej odpowiednio w korpusie chorążych lub podoficerów zawodowych, pełnią służbę obowiązkową określoną w art. 12 ust. 1 ustawy w wymiarze przewidzianym odpowiednio dla chorążych lub podoficerów.

3. Ukończenie przez żołnierza zawodowego, w czasie pełnienia przez niego służby stałej, studiów lub nauki w szkole wojskowej lub niewojskowej nie zobowiązuje go do odbywania z tego tytułu służby obowiązkowej, o której mowa w art. 12 ust. 1 ustawy.

§ 16. 1. Osoba zainteresowana pełnieniem zawodowej służby wojskowej jako służby kontraktowej zgłasza się do wojskowego komendanta uzupełnień.

2. Wojskowy komendant uzupełnień ustala, czy osoba określona w ust. 1 spełnia warunki do powołania jej do służby kontraktowej, przewidziane w art. 13 lub 17 ustawy.

3. Jeżeli osoba zainteresowana spełnia warunki do powołania jej do służby kontraktowej, wojskowy komendant uzupełnień zapoznaje ją z zasadami i trybem pełnienia tej służby.

§ 17. Dowódcy jednostek wojskowych zawiadamiają wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce stacjonowania jednostki o nie obsadzonych stanowiskach, na których mogą pełnić służbę oficerowie, chorążowie i podoficerowie w służbie kontraktowej.

§ 18. 1. Wojskowy komendant uzupełnień po dokonaniu czynności określonych w § 16 ust. 2 i 3 kieruje osobę zainteresowaną pełnieniem służby kontraktowej do dowódcy jednostki wojskowej, w której znajdują się nie obsadzone stanowiska przewidziane dla żołnierzy w służbie kontraktowej, w celu odbycia rozmowy.

2. Skierowanie następuje do jednostki, którą wskaże osoba zainteresowana, jeżeli w jednostce tej znajduje się nie obsadzone stanowisko, na którym osoba ta mogłaby pełnić służbę kontraktową.

3. Dowódca jednostki wojskowej informuje o wyniku rozmowy wojskowego komendanta uzupełnień. W przypadku pozytywnego rezultatu rozmowy, komendant przyjmuje od osoby zainteresowanej wniosek o powołanie do służby kontraktowej.

§ 19. 1. Wojskowy komendant uzupełnień dokonuje na wniosku o powołanie do służby kontraktowej adnotacji o czynnościach określonych w § 16 ust. 2 i 3 oraz § 18, a następnie przesyła go wraz z posiadanymi dokumentami do:

- 1) Szefa Departamentu Kadr — gdy osoba zainteresowana wnosi o powołanie do służby w korpusie oficerów zawodowych;

- 2) dowódcy okręgu wojskowego — jeżeli osoba zainteresowana ma pełnić służbę w jednostce wojskowej, która podlega temu dowódcy, a do Szefa Departamentu Kadr w przypadkach innej podległości — gdy osoba ta wnosi o powołanie do służby w korpusie chorążych;
- 3) szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego — jeżeli osoba zainteresowana ma pełnić służbę w jednostce wojskowej stacjonującej na obszarze działania tego sztabu albo w wojewódzkim sztabie wojskowym lub podległych wojskowych komendach uzupełnień, a w pozostałych przypadkach do dowódcy okręgu wojskowego — gdy osoba ta wnosi o powołanie jej do służby w korpusie podoficerów zawodowych.

2. Rozkaz personalny o powołaniu do służby kontraktowej wydaje Minister Obrony Narodowej lub organy wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Organy określone w ust. 1 przesyłają wyciągi rozkazów personalnych o powołaniu do służby kontraktowej do wojskowego komendanta uzupełnień i do dowódcy jednostki wojskowej, w której osoba zainteresowana ma pełnić służbę kontraktową.

4. Po otrzymaniu wyciągu, o którym mowa w ust. 3, wojskowy komendant uzupełnień kieruje osobę zainteresowaną do właściwego dowódcy jednostki wojskowej w celu zawarcia kontraktu.

§ 20. 1. Osoba zainteresowana oraz dowódca jednostki wojskowej, w której ma ona pełnić służbę kontraktową, zawierają kontrakt.

2. Osoba zainteresowana rozpoczyna pełnienie służby kontraktowej z dniem określonym w kontrakcie.

3. Po zawarciu kontraktu podejmuje się czynności określone w § 12.

§ 21. Kontrakt powinien zawierać:

- 1) oznaczenie stron kontraktu: stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe dowódcy jednostki wojskowej; stopień, imię i nazwisko, imię ojca, datę urodzenia, adres oraz numer dowodu tożsamości osoby powoływanej do służby kontraktowej;
- 2) datę i miejsce podpisania kontraktu;
- 3) określenie daty rozpoczęcia i zakończenia pełnienia służby kontraktowej;
- 4) określenie stanowiska służbowego, na jakim osoba zainteresowana ma pełnić służbę kontraktową, oraz grupy uposażenia, do której jest ono zaliczone;
- 5) oświadczenie osoby zainteresowanej, że znane są jej zasady odbywania służby kontraktowej;
- 6) podpisy stron kontraktu.

Rozdział 3

Mianowanie na stopnie wojskowe

§ 22. Na pierwszy stopień wojskowy mianuje:

- 1) w korpusie oficerów zawodowych — na podstawie art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz.

254) — Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Obrony Narodowej;

- 2) w korpusie chorążych zawodowych — Minister Obrony Narodowej;
- 3) w korpusie podoficerów zawodowych — dowódca (szef) uprawniony do powoływania podoficerów do zawodowej służby wojskowej.

§ 23. Słuchacza szkoły kształcącej kandydatów na oficerów zawodowych, który po odbyciu nauki w tej szkole nie złożył z wynikiem pomyślnym egzaminu końcowego, mianuje się na stopień młodszego chorążego, jeżeli jego wniosek o powołanie do służby stałej w korpusie chorążych został rozpatrzony pozytywnie.

§ 24. Słuchacza szkoły kształcącej kandydatów na chorążych zawodowych, który po odbyciu nauki w tej szkole nie złożył z wynikiem pomyślnym egzaminu końcowego, mianuje się na stopień plutonowego, jeżeli jego wniosek o powołanie do służby stałej w korpusie podoficerów został rozpatrzony pozytywnie.

§ 25. Na stopień młodszego chorążego lub plutonowego mianuje się, w związku z powołaniem do służby kontraktowej, żołnierzy spełniających warunki określone odpowiednio w art. 13 ust. 1 pkt 2 lit. b) lub w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy.

§ 26. 1. W celu skierowania chorążego lub podoficera zawodowego na egzamin na oficera dowódca jednostki wojskowej przesyła do Departamentu Kadr wniosek żołnierza i dołącza jego akta personalne.

2. Szef Departamentu Kadr, w zależności od potrzeb kadrowych Sił Zbrojnych, kieruje żołnierza na egzamin na oficera do właściwej wyższej szkoły wojskowej albo zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej o nieuwzględnieniu wniosku. Dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o tym żołnierza.

3. Egzamin na oficera organizują komendanci wyższych szkół wojskowych według programów ustalonych przez Szefa Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego WP w uzgodnieniu z dowódcami rodzajów sił zbrojnych albo szefami rodzajów wojsk lub służb oraz z Szefem Departamentu Kadr.

4. O terminie egzaminu na oficera komendant wyższej szkoły wojskowej zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej. Dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o tym żołnierza co najmniej na dwa miesiące przed terminem egzaminu.

§ 27. 1. W celu skierowania podoficera zawodowego na egzamin na chorążego dowódca jednostki wojskowej przesyła do Departamentu Kadr wniosek żołnierza i dołącza jego akta personalne.

2. W zakresie organizacji egzaminów na chorążego stosuje się odpowiednio § 26 ust. 2—4.

§ 28. Mianowanie żołnierza zawodowego na kolejny stopień wojskowy następuje po spełnieniu przez niego warunków określonych w art. 29 i 30 ustawy, a w szczególności jeżeli:

- 1) posiada on kwalifikacje do pełnienia służby w wyższym stopniu;

- 2) posiada pozytywną opinię służbową;
- 3) zajmuje, w przypadku oficera, stanowisko służbowe o stopniu etatowym równym lub wyższym od stopnia, na który ma być mianowany, przez okres nie krótszy niż dwa lata, a w stosunku do oficerów w stopniu podporucznika — jeden rok.

§ 29. 1. O mianowanie żołnierza zawodowego na kolejny stopień wojskowy występuje z wnioskiem dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe lub zajmował jako ostatnie stanowisko w zawodowej służbie wojskowej. Propozycje mianowania do stopnia kapitana włącznie sporządza się w formie wykazów zbiorczych.

2. Z wnioskiem o mianowanie żołnierza zawodowego w drodze wyróżnienia lub w związku z dokonaniem czynu świadczącego o szczególnym męstwie lub za wyjątkowe zasługi może wystąpić również wyższy przełożony żołnierz, będący jednocześnie przełożonym dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz ten pełni zawodową służbę wojskową.

3. Z wnioskiem o mianowanie na kolejny stopień wojskowy oficera, któremu powierzono pełnienie obowiązków (p.o.), nie występuje się, jeżeli posiada on stopień równy lub wyższy od stopnia etatowego przewidzianego dla stanowiska zajmowanego przez niego bezpośrednio przed powierzeniem mu pełnienia obowiązków służbowych.

§ 30. 1. Absolwenci Wojskowej Akademii Medycznej, którzy posiadają pozytywną opinię służbową, mogą być mianowani na stopień porucznika bezpośrednio po zakończeniu stażu lekarskiego.

2. Na stopień porucznika mogą być także mianowani oficerowie zawodowi bezpośrednio po odbyciu aplikacji i zdaniu egzaminu sędziowskiego, prokuratorskiego, radcowskiego, adwokackiego lub notarialnego.

§ 31. Żołnierze zawodowi będący słuchaczami akademii wojskowych mogą być mianowani w czasie studiów na kolejny stopień wojskowy, jeżeli posiadają kwalifikacje do pełnienia służby w wyższym stopniu, mają pozytywną opinię służbową i spełniają warunki określone w art. 30 ust. 1 ustawy.

§ 32. 1. Na kolejny stopień wojskowy mianują:

- 1) Minister Obrony Narodowej — oficerów zawodowych od stopnia porucznika do stopnia pułkownika (komandora) włącznie;
- 2) wiceminister obrony narodowej (sekretarz i podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej), Szef Sztabu Generalnego WP, Szef Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego WP, Główny Inspektor Obrony Terytorialnej, Główny Kwatermistrz WP, Główny Inspektor Techniki WP, Szef Departamentu Wychowania WP, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, dowódcy okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych oraz komendanci akademii wojskowych — żołnierzy zawodowych pełniących służbę w podległych im jednostkach wojskowych i jednostkach podporządkowanych pod względem kadrowym:

- a) w korpusie chorążych zawodowych,
- b) w korpusie podoficerów zawodowych;

- 3) dowódcy korpusów, dywizji, samodzielnych brygad, dowódcy flotylli, szefowie rodzajów wojsk (służb), szefowie instytucji centralnych, Dowódca Zgrupowania Jednostek Zabezpieczenia MON, komendanci wyższych szkół oficerskich, komendant Garnizonu m.st. Warszawy, szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych oraz równorzędni — podległych im podoficerów zawodowych do stopnia starszego sierżanta sztabowego (starszego bosmana sztabowego) włącznie;
- 4) dowódcy pułków, samodzielnych batalionów (równorzędni) — podległych im podoficerów zawodowych do stopnia starszego sierżanta (starszego bosmana) włącznie.

2. Szefowi Departamentu Kadr przysługuje w zakresie mianowań uprawnienie określone w ust. 1 pkt 2 w stosunku do żołnierzy pełniących służbę w instytucjach centralnych i innych jednostkach, których dowódcy (szefowie) nie posiadają uprawnień wyższych niż określone w ust. 1 pkt 3, oraz w stosunku do żołnierzy pełniących służbę na stanowiskach służbowych w jednostkach organizacyjnych poza Ministerstwem Obrony Narodowej.

§ 33. 1. Mianowanie, z zastrzeżeniem przypadków określonych w art. 76 ust. 4 i 6 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, następuje rozkazem personalnym uprawnionego dowódcy (szefa).

2. Dniem mianowania żołnierza zawodowego na kolejny stopień wojskowy jest data rozkazu personalnego o mianowaniu, jeżeli w rozkazie nie został określony inny dzień mianowania.

§ 34. Przełożony, który wystąpił z wnioskiem o mianowanie żołnierza, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić organ, do którego wystąpił z tym wnioskiem, o ujawnionych faktach powodujących niezasadność mianowania.

§ 35. 1. W razie skazania żołnierza zawodowego prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową obniżenia stopnia wojskowego, fakt ten podaje w rozkazie personalnym w stosunku do:

- 1) oficera — Szef Departamentu Kadr;
- 2) chorążego — dowódca (szef) wymieniony w § 32 ust. 1 pkt 2 i ust. 2;
- 3) podoficera — dowódca (szef) uprawniony do mianowania na stopień, który podoficer posiada w wyniku obniżenia mu stopnia wojskowego.

2. Żołnierzowi zawodowemu, któremu obniżono stopień wojskowy, czas wysługi w posiadanym stopniu, wymaganej do mianowania na wyższy stopień wojskowy, biegnie od daty:

- 1) uprawnomocnienia się wyroku sądu, którym został mu obniżony stopień wojskowy;
- 2) rozkazu personalnego uprawnionego dowódcy (szefa), którym został mu obniżony stopień wojskowy na wniosek sądu honorowego.

3. Żołnierza zawodowego, któremu został obniżony stopień wojskowy, można mianować w drodze wyróżnienia

na kolejny stopień wojskowy przed upływem okresu przewidzianego w art. 30 ust. 1 ustawy. Okres ten może być skrócony nie więcej niż o połowę.

4. Fakt odzyskania stopnia wojskowego podaje w rozkazie personalnym odpowiedni organ wojskowy określony w ust. 1.

Rozdział 4

Wyznaczanie na stanowiska służbowe i zwalnianie z tych stanowisk

§ 36. Żołnierz w służbie stałej pełni zawodową służbę wojskową na stanowisku służbowym lub bez przydziału służbowego w dyspozycji właściwego dowódcy (szefa) przez czas określony w dalszych przepisach albo pozostając w stanie nieczynnym.

§ 37. 1. Żołnierza zawodowego wyznacza się na stanowisko służbowe przewidziane w etacie jednostki wojskowej przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do objęcia tego stanowiska i kwalifikacji, jakie żołnierz posiada, stanu zdrowia, w zależności od jego opinii służbowej oraz w miarę wolnych stanowisk.

2. Żołnierz zawodowy może zajmować wyłącznie jedno stanowisko służbowe: oficer — stanowisko przewidziane w etacie dla oficera, chorąży — stanowisko przewidziane w etacie dla chorążego, podoficer — stanowisko przewidziane w etacie dla podoficera.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do chorążego w razie wniesienia przez niego wniosku o przeniesienie na stanowisko przewidziane w etacie dla podoficera z przyczyn osobistych lub ze względu na stan zdrowia.

§ 38. 1. Stanowiska służbowe są usytuowane w pięciu grupach stanowisk przewidzianych w etatach dla oficera oraz w grupie stanowisk przewidzianych w etatach dla chorążego i w grupie stanowisk przewidzianych w etatach dla podoficera zawodowego.

2. Przeniesienie oficera na stanowisko służbowe zaliczone do grupy wyższej jest uwarunkowane posiadaniem określonych kwalifikacji.

3. Kwalifikacjami wymaganymi do wyznaczenia oficera na stanowisko służbowe w kolejnych grupach są:

- 1) w I grupie stanowisk służbowych (dowódca plutonu, dowódca kompanii, inne równorzędne stanowiska do stopnia etatowego kapitana włącznie):
 - a) ukończenie wyższej szkoły wojskowej lub
 - b) ukończenie wyższej szkoły niewojskowej oraz odbycie przeszkolenia wojskowego (zajęć wojskowych) i złożenie egzaminu na oficera;
- 2) w II grupie stanowisk służbowych (dowódca batalionu, starszy oficer pułku, oficer sztabu związku taktycznego, inne równorzędne stanowiska o stopniu etatowym majora):
 - a) ukończenie studiów wyższych w Wojskowej Akademii Technicznej lub Akademii Marynarki Wojennej albo
 - b) ukończenie wyższego kursu doskonalenia oficerów lub odbycie stażu, lub ukończenie kursu specjalistycznego za granicą albo

c) uzyskanie pierwszego stopnia specjalizacji przez lekarzy;

3) w III grupie stanowisk służbowych (dowódca samodzielnego batalionu, zastępca dowódcy pułku, szef wydziału związku taktycznego, starszy oficer i specjalista w dowództwach okręgów wojskowych lub rodzajów sił zbrojnych, inne równorzędne stanowiska o stopniu etatowym podpułkownika):

- a) ukończenie Akademii Obrony Narodowej lub akademii wojskowej za granicą albo
- b) ukończenie studiów magisterskich w akademii wojskowej lub wyższej szkole niewojskowej, albo
- c) uzyskanie drugiego stopnia specjalizacji przez lekarzy;

4) w IV grupie stanowisk służbowych (dowódca pułku, zastępca dowódcy związku taktycznego, szef oddziału okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych, szef wydziału w instytucjach centralnych Ministerstwa Obrony Narodowej, inne równorzędne stanowiska o stopniu etatowym pułkownika):

- a) dla absolwentów Akademii Obrony Narodowej i akademii dowódczo-sztabowych za granicą — ukończenie kursu taktyczno-operacyjnego lub specjalistycznego,
- b) dla absolwentów innych akademii wojskowych lub wyższych szkół niewojskowych — ukończenie studiów podyplomowych;

5) w V grupie stanowisk służbowych (dowódca związku taktycznego, zastępca dowódcy okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych, szef zarządu w instytucjach centralnych Ministerstwa Obrony Narodowej, inne stanowiska o stopniu etatowym generała):

- a) ukończenie podyplomowych studiów operacyjno-strategicznym w Akademii Obrony Narodowej lub innych studiów podyplomowych w akademiach wojskowych za granicą albo
- b) uzyskanie stopnia naukowego doktora.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się przy wyznaczaniu oficerów na stanowiska służbowe, których zajmowanie jest uzależnione od posiadania kwalifikacji lub spełnienia wymogów określonych w odrębnych przepisach, które warunkują możliwość wykonywania niektórych zawodów. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w szczególności do stanowisk służbowych w sądach wojskowych, w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury, obsłudze prawnej, duszpasterstwie oraz w szkołach wojskowych.

5. Organ właściwy do wyznaczania na stanowiska służbowe może — za zgodą szefa Departamentu Kadry — w przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych odstąpić od warunków określonych w ust. 3 lub powierzyć pełnienie obowiązków na odpowiednim stanowisku służbowym. Powierzenie pełnienia obowiązków na określonym stanowisku służbowym jest równoznaczne z zajmowaniem tego stanowiska.

6. Warunkiem wyznaczenia na stanowisko służbowe przewidziane w etacie dla chorążego jest ukończenie szkoły chorążych zawodowych lub szkoły średniej.

7. Warunkiem wyznaczenia na stanowisko służbowe przewidziane w etacie dla podoficera jest ukończenie podoficerskiej szkoły zawodowej lub szkoły zasadniczej.

§ 39. 1. Żołnierza zawodowego wyznaczonego na stanowisko służbowe oznaczone w etacie dwoma stopniami wojskowymi zaszeregowuje się do jednego z tych stopni.

2. Zaszeregowanie żołnierza zawodowego do określonego stopnia wojskowego oznaczonego w etacie dla danego stanowiska służbowego jest uzależnione od dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanego stopnia wojskowego i opinii służbowej.

3. Żołnierza zawodowego wyznaczonego na stanowisko oznaczone w etacie dwoma stopniami wojskowymi i zaszeregowanego do niższego stopnia można, w zależności od opinii służbowej, zaszeregować do wyższego stopnia, nie wcześniej jednak niż po upływie jednego roku od wyznaczenia go na to stanowisko lub po upływie okresu próbnego.

§ 40. 1. Absolwentów wyższych szkół wojskowych wyznacza się w zasadzie na stanowiska służbowe dowódców plutonów (równorzędne).

2. Absolwenci szkół, o których mowa w ust. 1, mogą również odbywać staż (praktykę) po ukończeniu szkoły na innych stanowiskach służbowych na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

§ 41. 1. Żołnierzy w służbie kontraktowej można wyznaczać:

- 1) w korpusie oficerów — na stanowiska służbowe przewidziane w etacie dla oficera, z wyjątkiem stanowisk dowódczych — dowódców kompanii szkolnych i samodzielnych oraz wyższych niż dowódca kompanii, jak również z wyłączeniem stanowisk kierowniczych począwszy od szefa wydziału wzwyż;
- 2) w korpusie chorążych — na stanowiska przewidziane w etatach dla chorążych zawodowych;
- 3) w korpusie podoficerów zawodowych — na stanowiska służbowe przewidziane w etatach dla podoficerów zawodowych

— z tym że konkretne stanowisko służbowe, na którym żołnierz pełni służbę, określa kontrakt.

2. Szef Departamentu Kadr może wyrazić zgodę na wyznaczenie żołnierza w służbie kontraktowej na stanowisko służbowe wyłączone na podstawie ust. 1 pkt 1.

§ 42. Czas pełnienia służby na stanowisku służbowym liczy się od dnia objęcia tego stanowiska po wydaniu rozkazu personalnego właściwego dowódcy o wyznaczeniu żołnierza zawodowego na to stanowisko.

§ 43. 1. Żołnierza zawodowego, który orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej został uznany za niezdolnego do pełnienia służby w danym rodzaju wojsk (służb), w określonych jednostkach wojskowych albo na zajmowanym stanowisku służbowym, należy przenieść na inne stanowisko służbowe odpowiadające stanowi jego zdrowia i kwalifikacjom. Wyznaczenie żołnierza w służbie stałej na niższe stanowisko służbowe, a żołnierza w służbie kontraktowej na inne stanowisko służbowe niż określone w kontrakcie — wymaga jego pisemnej zgody.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dowódca jednostki wojskowej, po zasięgnięciu opinii lekarza jedno-

stki, wyznacza żołnierza zawodowego na inne stanowisko albo występuje z wnioskiem o przeniesienie go na stanowisko służbowe odpowiadające stanowi jego zdrowia i kwalifikacjom w ramach tej samej lub do innej jednostki wojskowej.

§ 44. Żołnierza zawodowego można wyznaczyć na niższe stanowisko służbowe na jego wniosek wniesiony do dowódcy (szefa) uprawnionego do wyznaczania na stanowiska służbowe. Żołnierza zawiadamia się o sposobie załatwienia jego wniosku.

§ 45. Żołnierza zawodowego nie można wyznaczyć na wyższe stanowisko służbowe, jeżeli toczy się przeciwko niemu postępowanie karne lub przed sądem honorowym oraz w okresie próby orzeczonej w związku z warunkowym umorzeniem postępowania karnego, warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności lub warunkowym przedterminowym zwolnieniem i w okresie odbywania kary ograniczenia wolności.

§ 46. Minister Obrony Narodowej wyznacza oficerów w służbie stałej na następujące stanowiska służbowe i zwalnia z tych stanowisk:

- 1) na stanowiska o stopniu etatowym generała (admirala), z wyjątkiem stanowisk: Szefa Sztabu Generalnego WP, dowódców okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych;
- 2) na stanowiska o stopniu etatowym pułkownika (komandora):
 - a) szefa oddziału (głównego specjalisty) i wyższe w instytucjach centralnych oraz w dowództwach okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych,
 - b) zastępcy szefa rodzaju wojsk w dowództwach okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych oraz zastępcy dowódcy flotylii, dywizji i brygady, a także dowódcy pułku,
 - c) szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego,
 - d) zastępcy komendanta wyższej szkoły oficerskiej,
 - e) zastępcy komendanta wydziału, szefa katedry, szefa (komendanta) instytutu oraz profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego w wyższych szkołach wojskowych, a także profesora i docenta w wojskowych jednostkach badawczo-rozwojowych,
 - f) komendanta i zastępcy komendanta do spraw naukowych wojskowej jednostki badawczo-rozwojowej,
 - g) komendanta wojskowego szpitala klinicznego, wojskowego szpitala uzdrowiskowego i wojskowego szpitala oraz kierownika kliniki,
 - h) przewodniczącego Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej,
 - i) dyrektora: Domu Wojska Polskiego, Muzeum Wojska Polskiego, Centralnej Biblioteki Wojskowej, Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, Orkiestry Koncertowej WP, Wydawnictwa „Czasopisma Wojskowe”, Wydawnictwa „Bellona”, Wojskowych Zakładów Graficznych oraz redaktora naczelnego Redakcji Gazety Codziennej WP;
- 3) na stanowiska sędziów w Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego i sądach wojskowych, jak również prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

§ 47. 1. Oficerów zawodowych wyznaczają na stanowiska służbowe i zwalniają z tych stanowisk:

- 1) wiceminister obrony narodowej (sekretarz i podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej), Szef Sztabu Generalnego WP, Szef Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego WP, Główny Inspektor Obrony Terytorialnej, Główny Kwatermistrz WP, Główny Inspektor Techniki WP, Szef Departamentu Wychowania WP, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Komendant Akademii Obrony Narodowej oraz dowódcy okręgów wojskowych (rodzajów sił zbrojnych) — w podległych im jednostkach wojskowych i jednostkach podporządkowanych pod względem kadrowym, z wyjątkiem wyższych szkół oficerskich — na stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego pułkownika (komandora) włącznie, nie wymienione w § 46;
- 2) komendanci wyższych szkół wojskowych (z wyjątkiem komendanta Akademii Obrony Narodowej) — na stanowiska służbowe do stanowiska oznaczonego w etacie dwoma stopniami wojskowymi podpułkownik-pułkownik (komandor porucznik-komandor) włącznie, z wyjątkiem zastępców dowódców pułków;
- 3) dowódcy korpusów, flotylli i dywizji, dowódca Zgrupowania Jednostek Zabezpieczenia MON, komendanci centralnych ośrodków szkolenia lub wojskowych jednostek badawczo-rozwojowych, szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych, komendanci żandarmerii okręgów wojskowych, dowódcy 6 Brygady Desantowo-Szturmowej i 7 Brygady Obrony Wybrzeża, komendanci baz materiałowo-technicznych, komendant Garnizonu m.st. Warszawy, komendant Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej — w podległych im jednostkach wojskowych i jednostkach podporządkowanych pod względem kadrowym — na stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego podpułkownika (komandora porucznika) włącznie, z wyjątkiem zastępców dowódców pułków;
- 4) dowódcy brygad i pułków oraz dowódcy (szefowie) jednostek zajmujący stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego pułkownika (komandora) lub stanowiska oznaczone w etacie dwoma stopniami wojskowymi podpułkownik-pułkownik (komandor porucznik-komandor) bez względu na stopień zaszeregowania — w podległych im jednostkach wojskowych — na stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego majora (komandora podporucznika) włącznie;
- 5) dowódcy samodzielnych batalionów (równorzędni) — na stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie, z wyjątkiem swoich zastępców.

2. Szef Departamentu Kadr wyznacza oficerów na stanowiska służbowe i zwalnia ze stanowisk w jednostkach wojskowych nie podlegających i nie podporządkowanych pod względem kadrowym dowódcom (szefom) wymienionym w ust. 1 pkt 1 na stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego pułkownika (komandora) włącznie, z wyjątkiem stanowisk, o których mowa w § 46.

§ 48. Chorążych i podoficerów zawodowych wyznaczają na stanowiska służbowe i zwalniają ze stanowisk

dowódcy (szefowie) jednostek wojskowych określonych w § 47.

§ 49. 1. Przy wyznaczaniu na stanowiska szefa komórki prawnej lub radcy prawnego oraz zwalnianiu z tych stanowisk stosuje się wymagania określone w przepisach o obsłudze prawnej w wojsku.

2. Wyznaczanie na stanowiska kierownicze w wojskowej służbie zdrowia wymaga zasięgnięcia opinii Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej.

§ 50. Do przenoszenia żołnierza z jednostki wojskowej, w której zajmuje stanowisko służbowe, do innej jednostki uprawniony jest przełożony, któremu podlegają obie te jednostki.

§ 51. 1. Do przenoszenia żołnierzy zawodowych na stanowiska oznaczone w etacie do stopnia wojskowego pułkownika (komandora) włącznie, z wyjątkiem stanowisk wymienionych w § 46, między poszczególnymi okręgami wojskowymi (rodzajami sił zbrojnych) oraz instytucjami centralnymi uprawniony jest Szef Departamentu Kadr.

2. Żołnierz zawodowy zajmujący stanowisko oznaczone w etacie do stopnia wojskowego majora (komandora podporucznika) może być przeniesiony na stanowisko służbowe do jednostki organizacyjnej podległej szefowi (dowódcy) wymienionemu w § 47 ust. 1 albo Prezesowi Izby Wojskowej Sądu Najwyższego lub Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu na podstawie porozumienia zainteresowanych szefów (dowódców). Szef (dowódca), który wystąpił o przeniesienie, zwalnia żołnierza zawodowego z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego i kieruje do dyspozycji szefa (dowódcy), który wyraził zgodę na jego przyjęcie w celu wyznaczenia na uzgodnione stanowisko służbowe.

3. Szef Departamentu Kadr wyznacza na stanowiska służbowe albo kieruje do dyspozycji odpowiednich dowódców (szefów) oficerów, o których mowa w ust. 1, pozostających bez przydziału służbowego.

§ 52. Na stanowiska służbowe oznaczone w etacie dwoma stopniami wojskowymi wyznacza i zwalnia z tych stanowisk dowódca (szef) posiadający uprawnienia do wyznaczania i zwalniania ze stanowisk służbowych przewidzianych w etacie dla wyższego stopnia wojskowego.

§ 53. W Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego, w sądach wojskowych i wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury wyznaczają żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe nie wymienione w § 46 i zwalniają z tych stanowisk odpowiednio Prezes Izby Wojskowej Sądu Najwyższego lub Naczelną Prokuratora Wojskowy.

§ 54. 1. Minister Obrony Narodowej zwalnia ze stanowisk służbowych oficerów zawodowych zakwalifikowanych na podyplomowe studia operacyjno-strategiczne w kraju lub za granicą oraz wyznacza absolwentów tych studiów na stanowiska służbowe. Oficerów odbywających studia w kraju Minister Obrony Narodowej zalicza do etatowego stanu zmiennego Akademii Obrony Narodowej, a skierowanych do akademii wojskowych za granicą przenosi do swojej dyspozycji i kieruje do tych akademii.

2. Szef Departamentu Kadr zwalnia ze stanowisk służbowych żołnierzy zawodowych, którzy zostali zakwalifikowani na odbywane w trybie stacjonarnym studia lub naukę:

- 1) w wyższych szkołach wojskowych w kraju, oraz zalicza ich do etatowych stanów zmiennych słuchaczy tych szkół;
- 2) w akademiach wojskowych za granicą, z wyjątkiem wymienionych w ust. 1, przenosi do swojej dyspozycji oraz kieruje ich do tych akademii.

3. Żołnierzy zawodowych, o których mowa w ust. 2, Szef Departamentu Kadr po zakończeniu studiów lub nauki wyznacza na stanowiska służbowe albo przydziela do dyspozycji właściwych dowódców (szefów).

4. Żołnierze zawodowi zakwalifikowani na kursy w kraju lub za granicą przez okres szkolenia pozostają w ewidencji macierzystych jednostek wojskowych. Szef Departamentu Kadr kieruje żołnierzy zawodowych na kursy za granicę oraz do macierzystych jednostek po zakończeniu kursów.

5. Słuchaczy akademii, szkół i kursów, o których mowa w ust. 2—4, zwolnionych, wydalonych lub odwołanych z tych akademii lub szkół na podstawie odrębnych przepisów, Szef Departamentu Kadr wyznacza na stanowiska służbowe albo przydziela do dyspozycji właściwych dowódców (szefów).

§ 55. 1. Szef Departamentu Kadr wyznacza na stanowiska służbowe absolwentów szkół wojskowych kształcących kandydatów na oficerów i chorążych zawodowych oraz absolwentów Wojskowego Liceum Muzycznego lub kieruje ich do dyspozycji właściwych dowódców (szefów).

2. Dowódcy okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych wyznaczają na stanowiska służbowe lub kierują do dyspozycji właściwych dowódców jednostek — absolwentów podległych im podoficerskich szkół zawodowych.

3. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej wyznacza na stanowiska służbowe absolwentów Szkoły Chorążych i Podoficerów Zawodowych Ośrodka Szkolenia Żandarmerii Wojskowej.

§ 56. 1. Żołnierzy zawodowych wyznacza się na stanowiska służbowe i zwalnia ze stanowisk rozkazem personalnym dowódcy określonego w § 46—55.

2. W rozkazie personalnym o wyznaczeniu żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe oznaczone w etacie dwoma stopniami wojskowymi określa się stopień wojskowy, do którego żołnierz został zaszerogowany.

§ 57. 1. Oficera zawodowego, któremu na podstawie § 38 ust. 5 powierzono pełnienie obowiązków służbowych, zwalnia się z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego.

2. Oficera zawodowego określonego w ust. 1, który nie wywiązuje się z zadań służbowych, właściwy dowódca wyznacza na inne stanowisko służbowe, nie niższe od stanowiska zajmowanego przez oficera przed powierzeniem mu pełnienia obowiązków.

3. Wyznaczenia na inne stanowisko w przypadku określonym w ust. 2 nie uważa się za wyznaczenie na niższe stanowisko.

§ 58. 1. Dowódca jednostki wojskowej może powierzyć żołnierzowi zawodowemu, zajmującemu stanowisko służbowe w podległej mu jednostce, czasowe pełnienie obowiązków służbowych (cz.p.o.) w tej samej jednostce na stanowisku nie obsadzonym lub obsadzonym, na którym wyznaczony żołnierz czasowo nie pełni służby — do czasu objęcia służby przez żołnierza wyznaczonego na to stanowisko.

2. Chorążemu, a w wyjątkowych przypadkach podoficerowi zawodowemu, można powierzyć czasowe pełnienie obowiązków służbowych na stanowisku służbowym przewidzianym w etacie dla oficera młodszego, jeżeli nie wiąże się z tym powierzeniem stosunek przełożenia nad chorążym nad oficerami, a podoficera nad chorążymi lub oficerami.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można powierzyć chorążemu zawodowemu czasowe pełnienie obowiązków służbowych na stanowisku służbowym przewidzianym w etacie dla majora (komandora podporucznika), jeżeli nie wiąże się z tym powierzeniem stosunek przełożenia nad oficerami.

4. Żołnierza, któremu powierzono czasowe pełnienie obowiązków na innym stanowisku służbowym, nie zwalnia się ze stanowiska dotychczas zajmowanego.

§ 59. 1. Dowódca jednostki wojskowej występuje do uprawnionego przełożonego z wnioskiem o wyznaczenie żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe, jeżeli nie ma kompetencji do wyznaczenia go na to stanowisko. Do wniosku dołącza dokumenty uzasadniające przeniesienie żołnierza.

2. Wniosek żołnierza zawodowego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe przedstawia się dowódcy (szefowi) uprawnionemu do wyznaczania na wskazane przez niego stanowisko.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien być rozpatrzony w terminie 3 miesięcy od dnia jego wniesienia. O podjętej decyzji powiadamia się żołnierza w tym terminie.

§ 60. 1. Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy został wyznaczony na stanowisko służbowe, stwierdza w rozkazie dziennym datę objęcia tego stanowiska.

2. W razie wyznaczenia żołnierza zawodowego na inne stanowisko służbowe w tej samej jednostce wojskowej, dowódca jednostki ogłasza to w rozkazie dziennym oraz poleca żołnierzowi zdać dotychczasowe i objąć nowe obowiązki służbowe.

§ 61. 1. W razie wyznaczenia żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe poza dotychczasową jednostką wojskową, dowódca jednostki rozlicza żołnierza i ogłasza w rozkazie dziennym datę odejścia żołnierza z jednostki.

2. Dowódca jednostki wojskowej kieruje żołnierza do jednostki, w której został wyznaczony na nowe stanowisko służbowe.

§ 62. 1. Przekazywanie stanowiska służbowego powinno odbywać się osobiście.

2. W razie nieuczestniczenia żołnierza w przekazywaniu zajmowanego przez niego stanowiska służbowego, dowódca jednostki wojskowej zarządza komisyjne zdanie tego stanowiska. Dowódca określa jednocześnie skład komisji i zakres jej działania.

3. W zależności od potrzeb dowódca jednostki może zarządzić komisyjne przekazywanie stanowiska także w innych przypadkach, zwłaszcza gdy przekazanie dotyczy stanowiska związanego z odpowiedzialnością materialną.

4. Z komisyjnego przekazania stanowiska sporządza się protokół. Jeżeli przekazanie stanowiska odbywa się bez udziału komisji, zdający i obejmujący stanowisko sporządzają protokół. Protokoły przedstawia się bezpośrednio przełożonemu.

5. Przekazanie stanowiska powinno być dokonane w terminie do piętnastu dni.

§ 63. W przypadku wprowadzenia nowego etatu jednostki wojskowej, dowódca tej jednostki wyznacza żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe w ramach posiadanych kompetencji, a pozostałym powierza czasowe pełnienie obowiązków służbowych na nowo wprowadzonych stanowiskach i występuje niezwłocznie do właściwego dowódcy (szefa) z wnioskiem o wyznaczenie żołnierzy na te stanowiska określone w nowym etacie, a w stosunku do żołnierzy, którzy nie zostali wyznaczeni na te stanowiska — z wnioskiem o przeniesienie.

§ 64. W przypadku wprowadzenia zmian do etatu jednostki wojskowej, powodujących zmianę nazwy stanowisk służbowych, oznaczenia korpusów osobowych, grup albo oznaczenia w etacie stopni wojskowych, żołnierzy zajmujących te stanowiska wyznacza się na zmienione stanowiska.

§ 65. W przypadku rozformowania jednostki wojskowej, dowódca kieruje żołnierzy zawodowych zgodnie z rozkazem właściwego przełożonego, posiadającego uprawnienia w zakresie wyznaczania na stanowiska służbowe.

§ 66. 1. Minister Obrony Narodowej oraz dowódcy określani w § 47 ust. 1 pkt 1—3 i ust. 2 i § 53 oraz dowódcy brygad mogą pozostawić w swojej dyspozycji żołnierza zawodowego zwolnionego ze stanowiska służbowego przez okres nie dłuższy niż dwa miesiące. W wyjątkowych przypadkach dowódca okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych może pozostawić w swojej dyspozycji żołnierza przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy, a Minister Obrony Narodowej i Szef Departamentu Kadr — dwanaście miesięcy.

2. Dowódcy wymienieni w § 47 ust. 1 pkt 4 i 5, z wyjątkiem dowódców brygad, nie mogą pozostawiać w swojej dyspozycji żołnierzy zawodowych zwolnionych ze swoich stanowisk. Dowódcy ci niezwłocznie wyznaczają żołnierzy zawodowych na inne stanowiska służbowe.

3. Dowódca jednostki wojskowej wykonujący rozkaz o zwolnieniu żołnierza zawodowego ze służby wojskowej wskutek wypowiedzenia stosunku służbowego przez żołnierza zawodowego lub organ wojskowy, może utrzymywać tego żołnierza w swojej dyspozycji przez okres wypowiedzenia.

4. Żołnierze pozostający w dyspozycji mogą być kierowani przez dowódcę (szefa), w którego dyspozycji pozostają, do wykonywania określonych przez niego zadań służbowych.

Rozdział 5

Stan nieczynny

§ 67. 1. W stan nieczynny przenoszą:

- 1) Minister Obrony Narodowej — żołnierzy w służbie stałej zajmujących stanowiska, na które wyznacza i z których zwalnia Minister Obrony Narodowej;
- 2) Szef Departamentu Kadr — pozostałych żołnierzy w służbie stałej.

2. Żołnierza zawodowego przeniesionego w stan nieczynny zwalnia się z zajmowanego stanowiska służbowego i przenosi na wykaz żołnierzy w stanie nieczynnym prowadzony przez:

- 1) Szefa Departamentu Kadr — dla żołnierzy wymienionych w art. 21 ust. 1 ustawy;
- 2) dowódcę jednostki wojskowej, w której pełnią służbę — dla żołnierzy wymienionych w art. 21 ust. 2 ustawy.

§ 68. 1. Podstawę przeniesienia w stan nieczynny żołnierza w służbie stałej w przypadkach określonych w art. 21 ust. 1 ustawy stanowią dokumenty potwierdzające:

- 1) wybór, powołanie lub mianowanie żołnierza zawodowego na kierownicze stanowisko państwowe;
- 2) skierowanie żołnierza zawodowego do pracy za granicą w polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym, urzędzie konsularnym lub innym przedstawicielstwie;
- 3) wybranie żołnierza zawodowego na posła na Sejm lub senatora;
- 4) podjęcie zatrudnienia przez żołnierza zawodowego w administracji rządowej.

2. Podstawę przeniesienia w stan nieczynny żołnierza w służbie stałej w przypadkach określonych w art. 21 ust. 2 ustawy stanowią:

- 1) wniosek żołnierza określający niezbędny czas sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny, wraz z opinią lekarską lub innym dokumentem potwierdzającym konieczność sprawowania osobiście przez żołnierza tej opieki;
- 2) orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej stwierdzające niezdolność żołnierza do zawodowej służby wojskowej przez określony czas wraz z opinią tej komisji uzasadniającej przypuszczenie, że żołnierz zawodowy odzyska zdolność do tej służby po upływie ustalonego w orzeczeniu okresu niezdolności, oraz pisemna zgoda żołnierza zawodowego na przeniesienie go w stan nieczynny.

§ 69. 1. Najbliższymi członkami rodziny, o których mowa w § 68 ust. 2 pkt 1, są:

- 1) małżonek, dziecko lub rodzice — w razie ich choroby, inwalidztwa wymagającego opieki drugiej osoby lub nieszczęśliwego wypadku;

2) dziecko do lat 8 — w razie pozbawienia go dotychczasowej opieki.

2. Przeniesienie w stan nieczynny żołnierza zawodowego w celu sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny może nastąpić tylko wówczas, gdy z tym żołnierzem nie zamieszkują członkowie rodziny, którzy mogą taką opiekę zapewnić, a w przypadku konieczności zapewnienia opieki dziecku — gdy żołnierz jest samotny albo gdy małżonek z powodu choroby lub pozbawienia władzy rodzicielskiej nie może sprawować opieki nad dzieckiem i gdy nie ma innych członków rodziny wspólnie zamieszkających, którzy mogliby zapewnić mu opiekę.

§ 70. W rozkazie personalnym o przeniesieniu żołnierza zawodowego w stan nieczynny określa się okres, na jaki następuje przeniesienie w stan nieczynny.

§ 71. 1. Żołnierz zawodowy niezwłocznie zawiadamia organ wojskowy, który przeniósł go w stan nieczynny, o ustaniu przyczyny uzasadniającej jego pozostawanie w tym stanie.

2. W czasie przebywania w stanie nieczynnym żołnierz zawodowy zawiadamia organ wojskowy, o którym mowa w § 67 ust. 2, o faktach powodujących zmianę w ewidencji prowadzonej przez ten organ.

§ 72. 1. Powrót ze stanu nieczynnego następuje poprzez wyznaczenie żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe lub przeniesienie do dyspozycji dowódcy jednostki.

2. Dzień powrotu żołnierza zawodowego do czynnej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej ogłasza w rozkazie dziennym.

§ 73. 1. Żołnierze zawodowi przeniesieni w stan nieczynny nie występują w umundurowaniu, odznakach i oznakach wojskowych.

2. Żołnierze zawodowi przeniesieni w stan nieczynny mogą używać posiadanych stopni wojskowych z określeniem „w stanie nieczynnym”.

§ 74. 1. Żołnierze zawodowi przeniesieni w stan nieczynny wykorzystują urlopy wypoczynkowe w czasie przebywania w tym stanie.

2. Po powrocie ze stanu nieczynnego żołnierze zawodowi wykorzystują należne im w bieżącym roku kalendarzowym urlopy wypoczynkowe. Na poczet tych urlopów zalicza się urlopy wypoczynkowe wykorzystane za bieżący rok w czasie pozostawania w stanie nieczynnym.

§ 75. Żołnierzom zawodowym przeniesionym w stan nieczynny przysługują uprawnienia i świadczenia należne żołnierzom zawodowym, z ograniczeniem wynikającym z art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz ograniczeniem ustanowionym na podstawie art. 63 ustawy.

Rozdział 6

Praca dodatkowa żołnierzy zawodowych oraz uczestnictwo we władzach podmiotów gospodarczych

§ 76. 1. Zezwolenie na pracę zarobkową, w przypadkach wymienionych w art. 49 ust. 3 ustawy, może być

udzielone na wniosek żołnierza zawodowego lub kierownika zakładu pracy — skierowany do dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni zawodową służbę wojskową.

2. W zezwoleniu określa się miejsce pracy, okres oraz wymiar czasu pracy, w jakim żołnierz może wykonywać pracę dodatkową.

3. Dowódca jednostki wojskowej, który udzielił zezwolenia na pracę zarobkową, może je cofnąć w każdym czasie, jeżeli ustali przyczyny uzasadniające udzielenie tego zezwolenia, określone w art. 49 ust. 3 ustawy, zapewniając żołnierzowi odpowiedni czas potrzebny do rozwiązania stosunku pracy lub innego stosunku prawnego w dodatkowym miejscu pracy.

§ 77. 1. Żołnierze zawodowi posiadający szczególnie przydatne kwalifikacje mogą być zatrudniani dodatkowo w jednostkach wojskowych na stanowiskach pracowników cywilnych, na których wymagane są takie kwalifikacje.

2. Zatrudnienie może obejmować nie więcej niż połowę wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracownika cywilnego i mieć miejsce poza jednostką wojskową, w której żołnierz zawodowy pełni służbę, oraz poza jednostką bezpośrednio podległą.

3. Z wnioskiem o zatrudnienie, o którym mowa w ust. 1, występuje dowódca (szef, komendant) jednostki (instytucji, szkoły) wojskowej, w której żołnierz ma być zatrudniony, lub zainteresowany żołnierz.

§ 78. 1. Właściwymi do udzielania żołnierzom zawodowym zezwoleń na wejście w skład władz spółek, fundacji i innych podmiotów gospodarczych są dowódcy (szefowie, komendanci) uprawnieni do wyznaczania na stanowiska służbowe, na których żołnierze ci pełnią służbę.

2. W zezwoleniu określa się nazwę i siedzibę spółki, fundacji lub innego podmiotu gospodarczego.

§ 79. Zezwolenie na wejście żołnierza zawodowego w skład władz spółek, fundacji i innych podmiotów gospodarczych może być udzielone, jeżeli nie jest to sprzeczne z interesem Sił Zbrojnych oraz nie koliduje z wykonywaniem przez żołnierza zadań służbowych.

§ 80. 1. Zezwolenia, o którym mowa w § 78, udziela się na wniosek żołnierza zawodowego albo na wniosek władz spółki, fundacji lub innego podmiotu gospodarczego.

2. Dowódca, który udzielił zezwolenia, może je cofnąć w każdym czasie, jeżeli ustali przyczyny uzasadniające udzielenie tego zezwolenia, zapewniając żołnierzowi zawodowemu czas niezbędny do wystąpienia z władz spółki, fundacji lub innego podmiotu gospodarczego.

Rozdział 7

Opiniowanie służbowe żołnierzy zawodowych

§ 81. Żołnierze zawodowi podlegają opiniowaniu służbowemu, które obejmuje opiniowanie okresowe oraz opiniowanie specjalne.

§ 82. Przełożeni, kierując się względami dobra służby, wydają o żołnierzu opinię rzetelną, obiektywną i sprawiedliwą.

§ 83. 1. Treść opinii służbowej jest dostępna dla zainteresowanego żołnierza zawodowego i innych osób określonych w odrębnych przepisach.

2. Podawanie treści opinii służbowej o żołnierzu zawodowym do wiadomości publicznej jest niedopuszczalne.

§ 84. 1. Opiniowanie okresowe służy:

- 1) do ustalania przydatności żołnierza zawodowego na zajmowanym stanowisku służbowym oraz określania dalszego przebiegu jego służby wojskowej;
- 2) jako podstawa doboru kandydatów na stanowiska służbowe.

2. Wyniki opiniowania okresowego służą do:

- 1) wyłaniania rezerwy kadrowej oraz żołnierzy szczególnie uzdolnionych;
- 2) uzasadniania wniosków o przeniesienie na inne stanowisko służbowe, mianowanie na kolejny stopień wojskowy oraz nadanie odznaczenia.

§ 85. 1. Żołnierze zawodowi podlegają opiniowaniu okresowemu corocznie, z tym że co trzy lata w rozszerzonym zakresie, a przez kolejne dwa lata w skróconym zakresie.

2. Żołnierze kończący studia (naukę) w szkołach wojskowych podlegają opiniowaniu okresowemu na zakończenie studiów (nauki).

3. Żołnierz zawodowy nie podlega opiniowaniu okresowemu:

- 1) w razie przebywania przez cały okres opiniodawczy w stanie nieczynnym, na urlopie bezpłatnym lub wychowawczym;
- 2) w roku zwolnienia z zawodowej służby wojskowej.

§ 86. 1. W rozszerzonej opinii okresowej uwzględnia się:

- 1) stan i rozwój kwalifikacji zawodowych żołnierza;
- 2) ocenę cech osobowości żołnierza wpływających na wykonywanie zadań służbowych;
- 3) sprawność, kondycję fizyczną i stan zdrowia żołnierza;
- 4) ocenę realizacji zadań służbowych w minionym roku, w tym zwłaszcza osiągnięte wyniki w służbie;
- 5) prognozę dalszego przebiegu służby wojskowej żołnierza.

2. W skróconej opinii okresowej uwzględnia się:

- 1) sprawność, kondycję fizyczną i stan zdrowia;
- 2) ocenę realizacji zadań służbowych w minionym roku, w tym zwłaszcza osiągnięte wyniki w służbie;
- 3) przydatność żołnierza na zajmowanym stanowisku służbowym.

3. Przy opiniowaniu dowódców (szefów, komendantów, kierowników), na których spoczywa obowiązek opiniowania, należy dodatkowo ocenić ich umiejętność opiniowania (oceniań ludzi) oraz trafność prognozowania przebiegu służby wojskowej podwładnych żołnierzy.

§ 87. 1. Rozszerzoną opinię okresową, o której mowa w § 86 ust. 1, sporządzają:

1) w odniesieniu do oficerów zawodowych:

- a) bezpośredni przełożony oficera — jako pierwszy opiniujący, z uwzględnieniem opinii przełożonego sprawującego nadzór specjalistyczny nad opiniowanym z bezpośrednio wyższego szczebla dowodzenia do szczebla związku taktycznego włącznie;
- b) kolejny przełożony wyższego szczebla — jako drugi opiniujący, który zatwierdza opinię, uzupełnia ją lub zmienia;

2) w odniesieniu do chorążych oraz podoficerów — bezpośredni przełożony.

2. Drugi opiniujący, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b), opiera swoją opinię na znajomości opiniowanego i jego pracy albo na podstawie wyników przeprowadzonych inspekcji, kontroli itp.

3. Dowódcy okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych oraz szefowie instytucji centralnych Ministerstwa Obrony Narodowej, stosownie do posiadanych uprawnień do wyznaczania żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe, dla celów opiniowania okresowego ustalają przełożonych, którzy będą kolejnymi opiniującymi oficera — jeżeli nie wynika to z odrębnych ustaleń.

§ 88. Rozszerzoną opinię okresową, o której mowa w § 86 ust. 1, o oficerach zajmujących stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych poza Ministerstwem Obrony Narodowej sporządzają bezpośredni przełożeni z tytułu pełnienia służby wojskowej przez tych oficerów, określani w odrębnych przepisach. Przełożeni ci zwracają się do kierowników instytucji cywilnych o sporządzenie opinii na piśmie o tych oficerach. Opinie te stanowią integralną część rozszerzonej opinii okresowej.

§ 89. 1. Skróconą opinię okresową, o której mowa w § 86 ust. 2, sporządza bezpośredni przełożony żołnierza zawodowego.

2. Skróconą opinię okresową o żołnierzu zawodowym wyznaczonym na stanowisko służbowe w jednostce organizacyjnej poza Ministerstwem Obrony Narodowej sporządza jego przełożony z tytułu pełnienia zawodowej służby wojskowej.

§ 90. 1. Komendanci szkół wojskowych ustalają dla celów opiniowania okresowego przełożonych, którzy będą pierwszymi i drugimi opiniującymi żołnierzy kończących studia (naukę) w tych szkołach.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy komendantów podoficerskich szkół zawodowych.

§ 91. Opinię okresową o zastępcach dowódców okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych, szefach rodzajów wojsk i służb, szefach oddziałów (samodzielnych wydziałów) oraz głównych specjalistach bezpośrednio podległych dowódcom okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych, a także o oficerach zajmujących stanowiska od szefa oddziału (samodzielnego wydziału) wzwyż w instytucjach centralnych bezpośrednio podległych Ministrowi Obrony Narodowej sporządzają tylko bezpośredni przełożeni.

§ 92. 1. Opinię okresową sporządza bezpośredni przełożony, któremu żołnierz zawodowy podlega co najmniej rok. Opinia może być sporządzona przed upływem roku, nie wcześniej jednak niż po sześciu miesiącach, jeżeli przełożony ten uzna, że może sporządzić taką opinię.

2. Opinię okresową można sporządzić o żołnierzu, jeżeli zajmował stanowisko służbowe co najmniej rok; przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 93. 1. Żołnierza zawodowego zapoznaje z opinią okresową bezpośredni przełożony. Zapoznanie żołnierza kończącego studia (naukę) w szkole wojskowej następuje co najmniej na miesiąc przed zakończeniem tych studiów (nauki).

2. Żołnierz potwierdza zapoznanie się z opinią okresową własnoręcznym podpisem na tej opinii. W razie odmowy złożenia podpisu, zapoznający z opinią czyni na niej adnotację o tej odmowie.

§ 94. 1. Odwołanie od opinii okresowej wnosi się do bezpośredniego przełożonego opiniującego, a jeżeli opiniujących było dwóch — do bezpośredniego przełożonego drugiego opiniującego.

2. Odwołanie wniesione po terminie określonym w art. 25 ust. 3 ustawy nie podlega rozpoznaniu.

3. Przełożony, do którego wniesiono odwołanie, rozpatruje je osobiście lub powołuje komisję; komisja przedstawia swoje wnioski w przedmiocie odwołania.

4. W skład komisji powołuje się żołnierzy zawodowych posiadających stopień wojskowy co najmniej równy stopniowi wojskowemu posiadanemu przez żołnierza składającego odwołanie. W skład komisji powołuje się także osobę wskazaną przez żołnierza, który wniósł odwołanie, bez względu na posiadany stopień wojskowy. W skład komisji nie powołuje się przełożonych, którzy wydali opinię okresową będącą przedmiotem odwołania.

5. Przełożony rozpatrujący odwołanie:

- 1) zmienia lub uzupełnia opinię;
- 2) utrzymuje w mocy opinię.

6. Odwołanie od opinii okresowej powinno być rozpatrzone w ciągu trzydziestu dni od daty jego wniesienia.

7. O sposobie załatwienia odwołania zawiadamia się pisemnie żołnierza, który wniósł odwołanie.

§ 95. 1. Żołnierz zawodowy podlega opiniowaniu specjalnemu w razie:

- 1) ukończenia stacjonarnych studiów podyplomowych, wyższych kursów doskonalenia oficerów oraz zakończenia praktyki (stażu), trwających co najmniej sześć miesięcy;
- 2) ukończenia podoficerskiej szkoły zawodowej;
- 3) zakończenia praktyki w jednostce wojskowej, odbywanej w ramach studiów w wyższej szkole wojskowej;
- 4) uczestniczenia przez żołnierza będącego na przydziale mobilizacyjnym w ćwiczeniach lub innych przed-

sięwzięciach organizacyjno-szkoleniowych poza jednostką wojskową, w której pełni służbę;

- 5) przed mianowaniem chorążego lub podoficera na stopień oficerski w innym trybie niż w związku z zakończeniem studiów w wyższej szkole wojskowej;
- 6) uznania braku przydatności do zawodowej służby wojskowej, nie wcześniej niż po trzech miesiącach pełnienia służby stałej w okresie próbnym lub służby kontraktowej w trakcie pierwszego kontraktu;
- 7) wystąpienia o opinię przez sąd, prokuratora, Żandarmerię Wojskową lub Wojskowe Służby Informacyjne;
- 8) zwolnienia z zawodowej służby wojskowej.

2. Opiniowanie specjalne ma na celu ocenę służby wojskowej żołnierza, wykazanych przez niego umiejętności (uzdolnień) oraz osiągniętych wyników.

§ 96. 1. Opinię specjalną sporządza bezpośredni przełożony opiniowanego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w § 97.

2. Opinię specjalną o żołnierzu zawodowym będącym na praktyce (stażu), kursie lub ćwiczeniach poza jednostką wojskową sporządza bezpośredni przełożony i w ciągu trzydziestu dni od zakończenia praktyki (stażu), kursu lub ćwiczenia przesyła do jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

3. Opinię specjalną o oficerach — słuchaczach akademii wojskowych, odbywających praktykę w jednostkach wojskowych, przesyła się w terminie określonym w ust. 2 do właściwych akademii, a o oficerach — słuchaczach akademii wojskowych za granicą, odbywających praktykę w jednostkach wojskowych w kraju — do Departamentu Kadr.

§ 97. Opinię specjalną o żołnierzu zawodowym dla potrzeb sądu, prokuratora, Żandarmerii Wojskowej lub Wojskowych Służb Informacyjnych sporządza dowódca (szef, komendant) jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

§ 98. Opinię specjalną o żołnierzu zwolnionym z zawodowej służby wojskowej wręcza się temu żołnierzowi.

§ 99. 1. Z opinią specjalną zapoznaje żołnierza jego bezpośredni przełożony; przepis § 93 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Do odwołań od opinii specjalnej stosuje się odpowiednio przepisy § 94.

§ 100. Wzory dokumentów opiniodawczych oraz sposoby i terminy ich sporządzania określają odrębne przepisy.

Rozdział 8

Urlopy żołnierzy zawodowych

§ 101. 1. Żołnierz zawodowy, oprócz urlopu wypoczynkowego określonego w art. 53 ustawy, może otrzymać urlop:

- 1) dodatkowy;
- 2) zdrowotny;

- 3) okolicznościowy;
- 4) krótkoterminowy w drodze wyróżnienia.

2. Żołnierzowi w służbie stałej, niezależnie od urlopów określonych w ust. 1, przysługuje urlop:

- 1) ze względów służbowych: przeniesieniowy i szkoleniowy;
- 2) bezpłatny;
- 3) z innych ważnych przyczyn.

3. Żołnierzowi zawodowemu — kobiecie, niezależnie od urlopów określonych w ust. 1 i 2, przysługuje:

- 1) urlop macierzyński;
- 2) na jej wniosek urlop wychowawczy

— w wymiarze i na zasadach określonych w przepisach prawa pracy.

§ 102. 1. Żołnierzom zawodowym udzielają urlopów dowódcy jednostek wojskowych, w których żołnierze ci pełnią służbę, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

2. Żołnierzom zawodowym — absolwentom szkół kształcących kandydatów na żołnierzy zawodowych pierwszego urlopu wypoczynkowego udziela komendant szkoły po powołaniu ich do zawodowej służby wojskowej.

3. Udzielenie żołnierzowi zawodowemu urlopu ogłasza się w rozkazie dziennym dowódcy jednostki wojskowej z podaniem rodzaju urlopu i czasu jego trwania.

4. W rozkazie dziennym ogłasza się również zmiany dotyczące udzielonego urlopu (przesunięcie urlopu na inny termin, odwołanie z urlopu itp.).

§ 103. Do wymiaru urlopu wypoczynkowego nie wlicza się urlopów otrzymanych w czasie pełnienia służby kandydackiej oraz podczas odbywania nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

§ 104. 1. Żołnierzowi powołanemu do służby zawodowej pierwszego urlopu wypoczynkowego udziela się w roku kalendarzowym, w którym został powołany. Na poczet tego urlopu zalicza się wykorzystany przez żołnierza urlop wypoczynkowy, przysługujący mu za ten rok z tytułu poprzedniej służby lub pracy, z wyjątkiem przypadków określonych w § 103.

2. Żołnierzowi, który przed powołaniem do zawodowej służby wojskowej wykorzystał już za dany rok kalendarzowy urlop wypoczynkowy w miejscu poprzedniej służby lub pracy albo otrzymał tam ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany urlop, pierwszego urlopu wypoczynkowego udziela się w następnym roku kalendarzowym.

§ 105. 1. Żołnierz zawodowy zajmujący stanowisko naukowo-dydaktyczne, dydaktyczne lub naukowe w wyższej szkole wojskowej oraz stanowisko naukowe i badawczo-techniczne w wojskowej jednostce badawczo-rozwojowej albo w innej jednostce organizacyjnej, której statutowa działalność obejmuje prowadzenie prac naukowych i badawczo-rozwojowych, otrzymuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze 12 dni, jeżeli posiada co najmniej tytuł zawodowy oficera dyplomowanego, magistra lub równorzędny.

2. Urlop dodatkowy w wymiarze 12 dni przysługuje również żołnierzom zawodowym zajmującym stanowiska służbowe w centralnych ośrodkach szkolenia, jeżeli spełniają warunki określone w ust. 1.

§ 106. 1. Urlopu dodatkowego w wymiarze 15 dni udziela się corocznie żołnierzom zawodowym:

- 1) pełniącym służbę w jednostkach desantowo-szturmowych lub innych jednostkach, jeżeli wykonali określoną w odrębnych przepisach liczbę skoków ze spadochronem;
- 2) zajmującym stanowiska instruktorów szkolenia spadochronowego;
- 3) wchodzącym w skład czynnych załóg okrętów podwodnych;
- 4) zajmującym stanowiska nurków (płetwonurków) oraz stanowiska lekarzy (instruktorów sanitarnych) zabezpieczających nurkowanie, którzy systematycznie nurkują lub przebywają w komorze dekompresyjnej, a także żołnierzom nie zajmującym stanowisk nurków i płetwonurków, którzy z przyczyn służbowych wykonują czynności nurka lub płetwonurka, jeżeli w ciągu roku przebywali pod wodą przez czas określony w odrębnych przepisach;
- 5) wchodzącym w skład czynnych załóg trałowców, kutrów raketowych i torpedowych oraz żołnierzom zawodowym specjalistom i dowódcom ze sztabów nadrzędnych do stanowiska etatowego dowódcy flotylli włącznie — jeżeli brali udział w trałowaniach bojowych lub pływali na okrętach podwodnych w zanurzaniu albo na kutrach raketowych lub torpedowych co najmniej 60 godzin w danym roku kalendarzowym.

2. Urlopu dodatkowego udziela się corocznie również żołnierzom zawodowym:

- 1) wykonującym zadania w komorach wysokich i niskich ciśnień, w zakładach i laboratoriach, w których stosuje się izotopy promieniotwórcze, oraz w zasięgu promieni rentgenowskich — w wymiarze godzin określonym w odrębnych przepisach;
- 2) wykonującym zadania w laboratoriach i pracowniach stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz w laboratoriach materiałów pędnych i smarów, a także przy obsłudze sprzętu radiolokacyjnego, jeżeli przepracowali minimum połowę obowiązującego ich czasu pracy;
- 3) pełniącym służbę w wojskowych zakładach opieki zdrowotnej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych chorym na gruźlicę.

3. Żołnierzom zawodowym wymienionym w ust. 2 urlopu dodatkowego udzielają dowódcy jednostek wojskowych w zależności od ustalonego, w trybie określonym w odrębnych przepisach, stopnia szkodliwości w wymiarze:

- 1) 5 dni — przy pierwszym stopniu szkodliwości;
- 2) 7 dni — przy drugim stopniu szkodliwości;
- 3) 10 dni — przy trzecim stopniu szkodliwości;
- 4) 15 dni — przy czwartym stopniu szkodliwości.

§ 107. 1. Urlopu dodatkowego w wymiarze 15 dni rocznie udziela się ponadto żołnierzom zawodowym nie wymienionym w § 106, pełniącym służbę w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, określonych w odrębnych przepisach.

2. Uprawnienia do urlopu, o których mowa w ust. 1, stwierdza Szef Departamentu Kadr na wniosek dowódcy okręgu wojskowego (rodzaju sił zbrojnych), szefa instytucji centralnej lub szefa rodzaju wojska (służby) zgłoszony w porozumieniu z Szefem Służby Zdrowia w wymiarze określonym w § 106 ust. 3.

§ 108. 1. Żołnierzom zawodowym, w zależności od okresu czynnej służby wojskowej — udziela się corocznie urlopu dodatkowego w wymiarze:

- 1) 5 dni kalendarzowych — po osiągnięciu 15 lat służby wojskowej;
- 2) 10 dni kalendarzowych — po osiągnięciu 20 lat służby wojskowej;
- 3) 15 dni kalendarzowych — po osiągnięciu 25 lat służby wojskowej.

2. Żołnierzom zawodowym — kombatantom przysługuje urlop dodatkowy w wymiarze 10 dni rocznie.

§ 109. 1. Do wymiaru urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego nie wlicza się innych urlopów, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W razie zbiegu uprawnień do urlopów dodatkowych z różnych tytułów, żołnierzowi zawodowemu przysługuje tylko jeden urlop w wymiarze najkorzystniejszym.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w razie zbiegu uprawnień do urlopu dodatkowego z tytułu pełnienia służby w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, przewidzianego dla żołnierzy zawodowych określonych w § 106 i 107, z uprawnieniem do urlopu dodatkowego z innego tytułu.

§ 110. Urlop dodatkowy w wymiarze do 12 dni nie może obejmować więcej niż jeden dzień ustawowo wolny od pracy, a urlop dodatkowy w wymiarze 15 dni — więcej niż dwa dni ustawowo wolne od pracy.

§ 111. 1. Żołnierzowi zawodowemu, który w danym roku kalendarzowym wykorzystał urlop dodatkowy, a następnie nabył w tym samym roku prawo do tego urlopu w wyższym wymiarze, przysługuje prawo do urlopu w wyższym wymiarze z zaliczeniem urlopu dotychczas wykorzystanego.

2. Prawo do urlopu dodatkowego żołnierz zawodowy nabywa z dniem zaistnienia przyczyn uzasadniających udzielenie tego urlopu.

3. Żołnierzowi zawodowemu, który nabył prawo do urlopu dodatkowego w danym roku kalendarzowym i nie wykorzystał go przed przeniesieniem na inne stanowisko służbowe, na którym urlop ten nie przysługuje, udziela się tego urlopu w ciągu trzech miesięcy od dnia przeniesienia.

§ 112. Dowódca uprawniony do udzielania urlopów sporządza w końcu roku plan urlopów wypoczynkowych i dodatkowych podległych mu żołnierzy zawodowych na następny rok kalendarzowy.

§ 113. Żołnierzowi zawodowemu, który ma być skierowany do wyższej szkoły wojskowej lub na inne szkolenie, trwające co najmniej sześć miesięcy przypadających na drugą

połowę roku kalendarzowego, udziela się urlopu należnego w danym roku kalendarzowym przed skierowaniem go do szkoły lub na szkolenie.

§ 114. 1. Odwołanie żołnierza zawodowego z urlopu wypoczynkowego z ważnych względów służbowych następuje na podstawie przekazanego telegraficznie lub telefonicznie polecenia dowódcy jednostki wojskowej. W przypadku braku pewności, że polecenie do żołnierza dotarło, stosuje się inne środki zawiadamiania.

2. Dowódca jednostki wojskowej, który odwołał żołnierza z urlopu wypoczynkowego lub wstrzymał mu udzielenie urlopu w całości lub w części, ogłasza ten fakt w rozkazie dziennym, podając w nim przyczynę odwołania lub wstrzymania urlopu.

3. Żołnierzowi, który został odwołany z urlopu wypoczynkowego w myśl art. 55 ustawy, przysługuje:

- 1) powtórny przejazd na koszt wojska dla wykorzystania pozostałej części przerwano urlopu;
- 2) na jego wniosek zwrot innych kosztów poniesionych przez żołnierza, spowodowanych bezpośrednio odwołaniem go z urlopu.

§ 115. 1. Dowódca jednostki wojskowej udziela żołnierzowi zawodowemu urlopu wypoczynkowego i dodatkowego w tym samym roku kalendarzowym, w którym urlop przysługuje, w zasadzie na jeden nieprzerwany okres.

2. Jeżeli przemawia za tym interes służby albo ważny interes żołnierza, można udzielić żołnierzowi urlopu wypoczynkowego w częściach.

§ 116. Przesunięcie żołnierzowi zawodowemu urlopu na pierwsze trzy miesiące następnego roku kalendarzowego może nastąpić za zgodą dowódcy okręgu wojskowego (rodzaju sił zbrojnych), szefa instytucji centralnej lub szefa rodzaju wojska (służby), a na okres dłuższy — za zgodą Szefa Departamentu Kadr.

§ 117. 1. Żołnierzowi zawodowemu nie udziela się urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego w okresie zwolnienia go od zajęć służbowych wskutek choroby lub z innych przyczyn albo w okresie przebywania na innym urlopie. Za zwolnionego od zajęć służbowych wskutek choroby uważa się również żołnierza uznanego przez wojskową komisję lekarską za niezdolnego do zawodowej służby wojskowej.

2. Jeżeli żołnierz zawodowy nie może wykorzystać urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego w całości lub w części w ustalonym terminie z powodu usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a w szczególności z powodu choroby powodującej czasową niezdolność do zajęć służbowych, dowódca przesuwając urlop na termin późniejszy, nie przekraczający jednak trzech miesięcy od ustania przyczyny uzasadniającej przesunięcie.

§ 118. 1. Jeżeli żołnierz zawodowy zachorował w czasie przebywania na urlopie wypoczynkowym lub dodatkowym, dowódca jednostki wojskowej przesuwając na wniosek żołnierza urlop o czas trwania choroby, jeżeli trwała ona co najmniej 3 dni, na okres następujący bezpośrednio po wyzdrowieniu lub na okres późniejszy.

2. Przesunięcie urlopu o czas trwania choroby następuje na podstawie przedłożonego przez żołnierza świadectwa lekarskiego, stwierdzającego chorobę i czas jej trwania.

§ 119. Żołnierzowi zawodowemu, który nie wykorzystał przysługującego mu w danym roku kalendarzowym urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego z powodu odbywania kary ograniczenia wolności, urlopu udziela się w ciągu trzech miesięcy od dnia odbycia tej kary.

§ 120. Urlopu zdrowotnego udziela się żołnierzowi zawodowemu na zasadach i w trybie przewidzianych w odrębnych przepisach.

§ 121. 1. Żołnierzowi zawodowemu udziela się urlopu okolicznościowego w celu zawarcia związku małżeńskiego, w przypadku urodzenia się dziecka, ślubu dziecka (własnego, przysposobionego, pasierba, dziecka obcego przyjętego na wychowanie i utrzymanie, w tym także w ramach rodziny zastępczej), a także z powodu pogrzebu małżonka, dziecka, rodziców, teściów, dziadków i opiekunów. Urlopu okolicznościowego można także udzielić żołnierzowi zawodowemu dla załatwienia ważnych spraw osobistych albo w innych przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

2. W razie pełnienia służby poza miejscem stałego zamieszkania, żołnierzowi zawodowemu przysługuje raz w miesiącu urlop okolicznościowy w celu odwiedzenia rodziny. Rodzinę w rozumieniu niniejszego przepisu stanowią: żona, mąż, dzieci wymienione w ust. 1 — do czasu założenia własnej rodziny, a także pozostający na wyłącznym utrzymaniu żołnierza jego rodzice, dziadkowie lub opiekunowie.

3. Urlop, o którym mowa w ust. 2, nie przysługuje w miesiącu, w którym żołnierz wykorzystuje urlop wypoczynkowy w wymiarze co najmniej 14 dni lub urlop dodatkowy.

4. Czas trwania urlopu okolicznościowego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 5, może wynosić od jednego do pięciu dni kalendarzowych. W urlopie okolicznościowym, o którym mowa w ust. 2, musi być co najmniej jeden dzień roboczy. Wymiar urlopu przeznaczonego na odwiedzenie rodziny jest uzależniony od odległości do miejsca stałego zamieszkania żołnierza.

5. Żołnierz zawodowy ubiegający się o wybór na posła na Sejm lub senatora otrzymuje urlop okolicznościowy na czas trwania kampanii wyborczej na podstawie zaświadczenia właściwej komisji wyborczej o zarejestrowaniu żołnierza jako kandydata.

§ 122. Zasady udzielania i wykorzystania krótkoterminowego urlopu w drodze wyróżnienia określają odrębne przepisy.

§ 123. 1. Urlopu przeniesieniowego udziela się żołnierzowi w służbie stałej wyznaczonemu na stanowisko służbowe, jeżeli związane jest z tym przeniesienie się do innej miejscowości.

2. Urlopu przeniesieniowego udziela się w wymiarze od 3 do 7 dni kalendarzowych w zależności od odległości miejscowości, w której żołnierz będzie pełnił służbę, oraz warunków służbowych, osobistych i przewozowych.

3. Urlopu przeniesieniowego udziela dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz został wyznaczony na stanowisko służbowe, bezpośrednio po zameldowaniu się żołnierza w tej jednostce, chyba że względy służbowe lub osobiste żołnierza wymagają udzielenia tego urlopu w terminie późniejszym.

§ 124. 1. Urlopu szkoleniowego udziela się żołnierzowi w służbie stałej, który uzyskał zezwolenie na pobieranie poza siłami zbrojnymi nauki (odbywanie studiów) w szkole, jednostce badawczo-rozwojowej lub na kursie i naukę tę pobiera (odbywa studia), jak również uzyskał zezwolenie na przeprowadzenie poza siłami zbrojnymi przewodu doktorskiego lub habilitacyjnego.

2. Urlop szkoleniowy jest przeznaczony na udział w zajęciach obowiązkowych, przygotowanie się i złożenie egzaminów, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie się i złożenie egzaminu dyplomowego oraz na naukę własną.

§ 125. 1. Wymiar urlopu szkoleniowego wynosi:

- 1) na przygotowanie się do egzaminu wstępnego (rozmowy kwalifikacyjnej) i jego złożenie oraz załatwienie spraw związanych z przyjęciem na naukę lub studia w szkole ponadpodstawowej lub wyższej — 14 dni;
- 2) w szkołach ponadpodstawowych — 14 dni w każdym roku szkolnym;
- 3) w szkołach wyższych, w każdym roku studiów, odbywanych w systemie zaocznym — 28 dni, a w systemie wieczorowym — 21 dni;
- 4) w ostatnim roku studiów odbywanych w systemie zaocznym i wieczorowym (niezależnie od urlopu określonego w pkt 3) oraz eksternistycznym — 28 dni;
- 5) dla żołnierzy pobierających naukę w szkołach pomaturalnych i na studiach podyplomowych oraz na innych studiach lub kursach specjalnych, prowadzonych przez szkoły wyższe (jednostki badawczo-rozwojowe) — 21 dni w celu przygotowania się i złożenia egzaminu końcowego;
- 6) w celu przygotowania się do złożenia egzaminów doktorskich i obrony rozprawy doktorskiej lub dla przygotowania się do kolokwium oraz wykładu habilitacyjnego — 28 dni;
- 7) w celu przygotowania się i złożenia egzaminu na radcę prawnego lub egzaminu po zakończeniu aplikacji sądowej, prokuratorskiej, adwokackiej albo notarialnej — 30 dni.

2. Urlop szkoleniowy określony w ust. 1 pkt 3—6 może być przedłużony na wniosek żołnierza w służbie stałej przez dowódcę jednostki wojskowej, który udzielił zezwolenia na pobieranie nauki (odbywanie studiów), jeżeli zachodzi uzasadniona potrzeba, a zwłaszcza jeżeli wymaga tego realizacja programu studiów.

3. W przypadku powtarzania przez żołnierza w służbie stałej klasy lub roku (semestru) z powodu choroby albo z przyczyn uznanych przez dowódcę jednostki wojskowej za usprawiedliwione, żołnierzowi przysługuje ponownie prawo do urlopów szkoleniowych określonych w ust. 1 pkt 1—5.

4. W przypadku powtarzania przez żołnierza w służbie stałej klasy lub roku (semestru) z przyczyn nie uznanych przez dowódcę jednostki wojskowej za usprawiedliwione, żołnierz może być zwolniony z zajęć służbowych tylko na czas niezbędny do złożenia egzaminu (kolokwium).

§ 126. Wymiar, zasady i tryb udzielania urlopu szkoleniowego żołnierzom zawodowym odbywającym studia wyższe, wyższe studia zawodowe, studia podyplomowe oraz studia doktoranckie lub inne studia i kursy albo przeprowadzającym przewód doktorski lub habilitacyjny w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej określają odrębne przepisy.

§ 127. 1. Urlop szkoleniowy może być udzielony żołnierzowi zawodowemu jednorazowo albo w częściach w okresie danego roku szkolnego, w wymiarze proponowanym przez żołnierza lub szkołę.

2. Do wymiaru urlopu szkoleniowego nie wlicza się dni ustawowo wolnych od pracy.

§ 128. 1. Żołnierzowi w służbie stałej może być udzielony urlop w celu wykonania pracy naukowej, literackiej, artystycznej, publicystycznej albo w celu odbycia praktyki poza siłami zbrojnymi.

2. Urlopu wymienionego w ust. 1 udziela Szef Departamentu Kadr na wniosek żołnierza w służbie stałej, określając w każdym przypadku czas trwania i warunki korzystania z urlopu.

3. Szef Departamentu Kadr może w każdym czasie odwołać żołnierza w służbie stałej z urlopu, o którym mowa w ust. 1.

§ 129. 1. Urlopu bezpłatnego, o którym mowa w art. 54 ust. 4 ustawy, może udzielić dowódca jednostki wojskowej na wniosek żołnierza w służbie stałej, uzasadniony ważnymi względami osobistymi, jeżeli nie zakłóci to toku służby.

2. Dowódca jednostki wojskowej, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem służby, może w każdym czasie odwołać żołnierza z urlopu, o którym mowa w ust. 1.

§ 130. 1. Urlopu bezpłatnego można udzielić również żołnierzowi w służbie stałej na wniosek organów państwowych innych niż administracja rządowa, organów samorządu terytorialnego, kierowników podmiotów gospodarczych i centralnych organów organizacji społecznych, zwanych dalej „organami”, w celu podjęcia przez żołnierza, za jego zgodą, zatrudnienia poza resortem obrony narodowej.

2. Żołnierzom, o których mowa w ust. 1, urlopu bezpłatnego udziela:

- 1) Minister Obrony Narodowej — żołnierzom zajmującym stanowiska, na które wyznacza i z których zwalnia Minister Obrony Narodowej;
- 2) Szef Departamentu Kadr — pozostałym żołnierzom.

3. Żołnierza, któremu udzielono urlopu bezpłatnego na podstawie ust. 1, zwanego dalej „żołnierzem urlopowanym”, zwalnia się z zajmowanego stanowiska służbowego i przenosi do dyspozycji Szefa Departamentu Kadr.

4. Urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 1, nie udziela się, jeżeli żołnierz w służbie stałej spełnia warunki do przeniesienia w stan nieczynny.

§ 131. 1. Żołnierzowi urlopowanemu udziela się urlopu na okres uzgodniony z organem, który wystąpił z wnioskiem o udzielenie żołnierzowi tego urlopu — jednakże łącznie na czas nie dłuższy niż 5 lat w okresie służby stałej.

2. Minister Obrony Narodowej lub Szef Departamentu Kadr mogą odwołać żołnierza urlopowanego z urlopu:

- 1) na wniosek organu, o którym mowa w § 130 ust. 1;
- 2) na wniosek żołnierza;
- 3) z urzędu — w każdym czasie.

3. W sprawie odwołania żołnierza urlopowanego z urlopu stosuje się odpowiednio § 76 ust. 3.

§ 132. 1. Żołnierzowi urlopowanemu przysługują uprawnienia i świadczenia otrzymywane przez żołnierzy zawodowych z następującymi ograniczeniami:

- 1) uprawnienia do umundurowania i równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie na zasadach ogólnych przysługują tylko żołnierzom, którzy za zgodą Szefa Departamentu Kadr w czasie wykonywania zadań służbowych wynikających z zajmowanego stanowiska mogą występować w umundurowaniu wojskowym; pozostałym żołnierzom zawieszają się uprawnienia do umundurowania wydawanego w naturze oraz do równoważnika pieniężnego za przedmioty mundurowe nie wydane w naturze;
- 2) zawieszają się prawo żołnierza i członków jego rodziny do korzystania z gratyfikacji urlopowej oraz świadczeń wczasowo-turystycznych przysługujących żołnierzom zawodowym oraz do przejazdu na koszt wojska raz w roku do obranej przez uprawnionego miejscowości w kraju i z powrotem.

2. Żołnierze urlopowani, którzy w czasie przebywania na urlopie bezpłatnym nie uzyskali zgody na noszenie umundurowania wojskowego, mogą używać stopni i tytułów wojskowych tylko w kontaktach z organami wojskowymi.

§ 133. Żołnierze urlopowani zawiadamiają Departament Kadr o faktach powodujących zmianę w ewidencji prowadzonej przez organy wojskowe.

Rozdział 9

Zwalnianie z zawodowej służby wojskowej

§ 134. Z zawodowej służby wojskowej zwalniają:

- 1) oficerów — Minister Obrony Narodowej, a w przypadkach określonych w § 137 ust. 3, § 138 ust. 3, § 153 ust. 5, § 154 ust. 3, § 155 ust. 4, § 157 ust. 3 i § 159 ust. 2 — Szef Departamentu Kadr;
- 2) chorążych — wiceminister obrony narodowej (sekretarz i podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej), Szef Sztabu Generalnego WP, Szef Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego WP, Główny Inspektor Obrony Terytorialnej, Główny Kwatermistrz WP, Główny

ny Inspektor Techniki WP, Szef Departamentu Wychowania WP, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Komendant Akademii Obrony Narodowej lub dowódca okręgu wojskowego (rodzaju sił zbrojnych) — w zależności od podległości lub podporządkowania kadrowego jednostki wojskowej, w której pełnią służbę, a Szef Departamentu Kadr — chorążych pełniących służbę w pozostałych jednostkach wojskowych podległych bezpośrednio Ministrowi Obrony Narodowej oraz chorążych pełniących służbę na stanowiskach służbowych w jednostkach organizacyjnych poza Ministerstwem Obrony Narodowej;

- 3) podoficerów — dowódca korpusu, flotyli, dywizji, brygady, komendant wyższej szkoły wojskowej, szef wojewódzkiego sztabu wojskowego, w zależności od podległości lub podporządkowania kadrowego jednostki wojskowej, w której pełnią służbę, a w przypadku innej podległości — dowódca (szef) wymieniony w pkt 2.

§ 135. 1. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej następuje rozkazem personalnym (w formie zbiorowej lub indywidualnej) Ministra Obrony Narodowej lub Szefa Departamentu Kadr albo dowódcy (szefa) wymienionego w § 134 pkt 2 i 3, zwanego dalej „organem zwalniającym”.

2. Rozkaz personalny lub wyciąg z tego rozkazu sporządzony w formie zbiorowej organ zwalniający przesyła do dowódcy jednostki wojskowej, w której zwalniany żołnierz zawodowy pełni służbę.

§ 136. Dowódca jednostki wojskowej doręcza rozkaz personalny lub wyciąg z tego rozkazu zwalnianemu żołnierzowi zawodowemu. Żołnierz zawodowy potwierdza podpisem otrzymanie rozkazu (wyciągu), podając jednocześnie datę jego otrzymania.

§ 137. 1. Żołnierza zawodowego, który utracił obywatelstwo polskie lub nabył obywatelstwo innego państwa, zwalnia się na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 1 ustawy z zawodowej służby wojskowej z dniem wydania orzeczenia o utracie obywatelstwa polskiego lub z dniem nabycia obywatelstwa innego państwa.

2. Podstawę wydania rozkazu personalnego o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej, w przypadkach określonych w ust. 1, stanowi orzeczenie o utracie obywatelstwa polskiego lub stwierdzenie nabycia obywatelstwa innego państwa przez organ właściwy do orzekania w sprawach obywatelstwa.

3. Rozkazy personalne o zwolnieniu oficerów w trybie określonym w ust. 1 wydaje Szef Departamentu Kadr.

§ 138. 1. W razie ustalenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności żołnierza do zawodowej służby wojskowej, dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, zwalnia go od wykonywania obowiązków służbowych.

2. Dowódca jednostki wojskowej przedstawia zatwierdzone orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej wraz z wnioskiem o zwolnienie organowi zwalniającemu.

3. Oficerów uznanych przez wojskowe komisje lekarskie za niezdolnych do zawodowej służby wojskowej zwalnia

rozkazem personalnym Szef Departamentu Kadr, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy.

§ 139. 1. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej żołnierza, który osiągnął wiek określony w art. 75 ust. 1 pkt 3 ustawy, następuje nie później niż przed upływem 30 dni od dnia osiągnięcia odpowiedniego wieku.

2. Na trzy miesiące przed:

- 1) osiągnięciem przez żołnierza zawodowego wieku, o którym mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 2) końcem roku akademickiego w przypadkach, o których mowa w art. 75 ust. 2 i 5 ustawy;
- 3) końcem roku kalendarzowego w przypadku, o którym mowa w art. 75 ust. 4 ustawy

— dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy zajmuje stanowisko służbowe, występuje z wnioskiem o zwolnienie go z zawodowej służby wojskowej.

§ 140. Wniosek lub zgodę żołnierza na zatrzymanie w zawodowej służbie wojskowej, w przypadku określonym w art. 75 ust. 4 lub 5 ustawy, dowódca jednostki wojskowej przedstawia Ministrowi Obrony Narodowej. W przypadkach tych nie sporządza się wniosków o zwolnienie, lecz wypowiada się co do celowości zatrzymania żołnierza w zawodowej służbie wojskowej.

§ 141. 1. Żołnierz, którego zatrzymano w zawodowej służbie wojskowej, po osiągnięciu odpowiedniego wieku, może złożyć w każdym czasie wniosek o zwolnienie z tej służby. Wniosek żołnierza przedstawia się bezpośrednio do organu zwalniającego.

2. Żołnierza zwalnia się z zawodowej służby wojskowej najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia wniesienia wniosku, o którym mowa w ust. 1. Zwolnienie następuje na podstawie odpowiednio art. 75 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 ustawy.

§ 142. W razie stwierdzenia w dwóch kolejnych opiniach służbowych niewywiązywania się żołnierza zawodowego z obowiązków służbowych, dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, niezwłocznie występuje z wnioskiem o zwolnienie żołnierza z zawodowej służby wojskowej. Do wniosku dołącza się akta personalne żołnierza zawodowego.

§ 143. 1. Zwolnienie żołnierza zawodowego ze służby kontraktowej — jeżeli nie nastąpi zawarcie kolejnego kontraktu lub powołanie do służby stałej — następuje w dniu określonym w kontrakcie.

2. Fakt zwolnienia żołnierza zawodowego ze służby kontraktowej stwierdza się w rozkazie dziennym dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni tę służbę. Rozkazu personalnego o zwolnieniu nie wydaje się.

§ 144. W razie niewyrażenia przez żołnierza w służbie kontraktowej zgody na wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe (art. 75 ust. 1 pkt 6 ustawy), dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, przesyła do organu zwalniającego wniosek o zwolnienie wraz z oświadczeniem żołnierza o niewyrażeniu zgody na

przeniesienie na niższe stanowisko służbowe oraz akta personalne żołnierza.

§ 145. 1. Wypowiedzenie stosunku służbowego przez żołnierza zawodowego uważa się za dokonane, jeżeli zostało doręczone za pokwitowaniem w jednostce wojskowej, w której żołnierz pełni służbę wojskową.

2. Wypowiedzenie stosunku służbowego przez organ zwalniający uważa się za dokonane, jeżeli zostało doręczone za pokwitowaniem żołnierzowi zawodowemu.

3. Wycofanie wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, może nastąpić za zgodą strony (organu zwalniającego lub żołnierza), do której było skierowane.

§ 146. 1. Wypowiedzenie stosunku służbowego przez żołnierza zawodowego, w przypadku określonym w art. 75 ust. 1 pkt 7 ustawy, następuje w formie pisemnej i powinno zawierać oświadczenie woli żołnierza wskazujące jednoznacznie na zamiar wypowiedzenia przez niego stosunku służbowego, a ponadto stwierdzenie, iż żołnierzowi znane są ustawowe warunki wypowiedzenia.

2. Żołnierz zawodowy wnosi wypowiedzenie stosunku służbowego do organu zwalniającego.

3. Do wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, dowódca jednostki wojskowej dołącza pisemną informację o faktach mających wpływ na realizację wypowiedzenia, a w szczególności czy żołnierz pełni służbę obowiązkową, odbywa okres próbny oraz czy otrzymał osobną kwaterę stałą.

4. Organ zwalniający wydaje rozkaz personalny o zwolnieniu żołnierza. Rozkaz ten dodatkowo określa datę zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej, wynikającą z wypowiedzenia, a w przypadku zwolnienia żołnierza w okresie pełnienia przez niego służby obowiązkowej — ponadto zastrzeżenie, że wypowiedzenie będzie skuteczne, jeżeli żołnierz przekaze do dyspozycji organów wojskowych przydzieloną mu osobną kwaterę stałą oraz zwróci równowartość kosztów zakwaterowania, wyżywienia i umundurowania otrzymanych w czasie studiów lub nauki.

5. Żołnierz zawodowy będący w okresie służby obowiązkowej po otrzymaniu wyciągu z rozkazu personalnego składa pisemne oświadczenie, iż przyjmuje do wiadomości, że w przypadku nieprzekazania w okresie wypowiedzenia do dyspozycji organów wojskowych osobnej kwatery stałej przydzielonej przez te organy i niezwrócenia równowartości kosztów, o których mowa w art. 80 ust. 1 ustawy — dokonane przez niego wypowiedzenie stosunku służbowego stanie się bezskuteczne.

6. W przypadku bezskuteczności wypowiedzenia stosunku służbowego (ust. 5), dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o tym fakcie organ zwalniający, który wydaje rozkaz personalny uchylający rozkaz (stwierdzając jego wygaśnięcie) o zwolnieniu tego żołnierza.

§ 147. Wysokość kosztów, o których mowa w art. 80 ust. 1 ustawy, zwanych dalej „kosztami”, ustala się na podstawie wynikających z odrębnych przepisów norm budżetowych określających jednostkowe wskaźniki kosztów

utrzymania żołnierza — w zakresie zakwaterowania, wyżywienia i umundurowania, obowiązujących w dniu zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej.

§ 148. Przy ustalaniu kosztów podlegających zwrotowi stosuje się następujące zasady:

- 1) całkowite koszty dzieli się przez liczbę lat służby obowiązkowej, a następnie mnoży się przez liczbę lat, których żołnierz nie przesłużył;
- 2) każdy rozpoczęty rok służby obowiązkowej zaokrągla się w górę do pełnego roku.

§ 149. Decyzję w sprawie ustalenia wysokości kosztów, które żołnierz zawodowy powinien zwrócić, wydaje dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni lub ostatnio pełnił służbę.

§ 150. 1. Żołnierz w służbie stałej może być zwolniony od obowiązku zwrotu kosztów:

- 1) w szczególnie uzasadnionych, nie zawinionych przez żołnierza przypadkach losowych;
- 2) z uwagi na bardzo trudną sytuację rodzinną żołnierza;
- 3) gdy zwolnienie z wojska następuje w związku z przejściem do administracji państwowej lub innej służby.

2. Decyzję w sprawie zwolnienia od obowiązku zwrotu kosztów wydaje organ, który jest uprawniony do zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej, na wniosek żołnierza zawodowego lub z urzędu.

3. Wniosek żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 2, może być złożony nie później niż:

- 1) trzy miesiące przed upływem terminu wypowiedzenia stosunku służbowego dokonanego przez żołnierza zawodowego;
- 2) czternaście dni od otrzymania przez żołnierza zawodowego wyciągu z rozkazu o zwolnieniu.

§ 151. 1. Dokonanie wypowiedzenia stosunku służbowego przez organ wojskowy może nastąpić w przypadkach określonych w art. 78 ust. 2 ustawy na wniosek dowódcy jednostki wojskowej skierowany do organu zwalniającego żołnierza z zawodowej służby wojskowej.

2. Jeżeli organ zwalniający (w odniesieniu do oficerów — Szef Departamentu Kadr) uznał zasadność wniosku, o którym mowa w ust. 1, dokonuje wypowiedzenia stosunku służbowego; dwa egzemplarze wypowiedzenia przesyła się dowódcy jednostki wojskowej.

3. Dowódca jednostki wojskowej doręcza żołnierzowi zawodowemu wypowiedzenie, określające datę, od której biegnie okres wypowiedzenia. Na drugim egzemplarzu żołnierz zawodowy potwierdza jego doręczenie z podaniem daty tego doręczenia.

4. Egzemplarz wypowiedzenia z potwierdzeniem, o którym mowa w ust. 3, dowódca jednostki wojskowej przesyła do organu zwalniającego w celu wydania rozkazu personalnego o zwolnieniu tego żołnierza z zawodowej służby wojskowej.

5. Rozliczenie żołnierza zawodowego następuje na podstawie wyciągu z rozkazu o zwolnieniu i powinno być dokonane przed dniem upływu okresu wypowiedzenia.

§ 152. 1. Okresy wypowiedzenia stosunku służbowego określone w art. 79 ustawy mogą być skracane za wspólną zgodą zwalnianego żołnierza zawodowego i organu zwalniającego, wyrażoną w formie pisemnej.

2. Z wnioskiem o skrócenie okresu wypowiedzenia może wystąpić żołnierz zawodowy lub organ zwalniający. Wniosek taki może być zgłoszony w wypowiedzeniu stosunku służbowego, o którym mowa w § 146 lub 151, albo w trakcie okresu wypowiedzenia.

3. W przypadku skrócenia okresu wypowiedzenia ustala się datę zwolnienia żołnierza. Oświadczenia woli żołnierza i organu zwalniającego w tym przedmiocie składa się na piśmie.

4. Przed upływem skróconego okresu wypowiedzenia muszą być spełnione ustawowe warunki zwolnienia oraz dokonane czynności określone w § 172 i 177.

§ 153. 1. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej wskutek upływu okresu próbnego, określone w art. 75 ust. 1 pkt 8 ustawy, następuje, jeżeli żołnierz zawodowy najpóźniej na jeden miesiąc przed końcem okresu próbnego złoży pisemne oświadczenie o zamiarze rozwiązania stosunku służbowego lub dowódca jednostki wojskowej w tym samym terminie wręczy żołnierzowi wyciąg z rozkazu o jego zwolnieniu.

2. Oświadczenie żołnierza zawodowego dowódca jednostki wojskowej niezwłocznie przesyła wraz z aktami personalnymi bezpośrednio do:

- 1) Departamentu Kadr — jeżeli złożył je oficer;
- 2) właściwego organu zwalniającego — jeżeli złożył je chorąży lub podoficer.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, dowódca jednostki wojskowej zwalnia żołnierza zawodowego z dniem upływu okresu próbnego, także wówczas, gdy nie otrzymał wyciągu z rozkazu o zwolnieniu żołnierza.

4. W celu zwolnienia żołnierza zawodowego z upływem okresu próbnego dowódca jednostki wojskowej występuje z wnioskiem o zwolnienie do organów wojskowych wymienionych w ust. 2 najpóźniej na trzy miesiące przed upływem okresu próbnego.

5. Rozkazy personalne o zwolnieniu oficerów w trybie określonym w ust. 1 wydaje Szef Departamentu Kadr.

§ 154. 1. Żołnierza zawodowego skazanego prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia praw publicznych lub degradacji zwalnia się z zawodowej służby wojskowej z dniem uprawomocnienia się wyroku.

2. Podstawę wydania rozkazu personalnego o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej żołnierza skazanego na karę wymienioną w ust. 1 stanowi prawomocny wyrok sądu.

3. Rozkazy personalne o zwolnieniu oficerów w trybie określonym w ust. 1 wydaje Szef Departamentu Kadr.

§ 155. 1. Żołnierza zawodowego, którego pozbawiono posiadanego stopnia wojskowego na wniosek sądu honorowego, zwalnia się z zawodowej służby wojskowej z dniem podjęcia decyzji o pozbawieniu tego stopnia przez:

- 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej — w stosunku do generałów (admirałów);
- 2) Ministra Obrony Narodowej — w stosunku do oficerów w stopniu do pułkownika (komandora) włącznie;
- 3) dowódcę (szefa) uprawnionego do mianowania na ten stopień, z wyjątkiem dowódcy pułku i samodzielnego batalionu (równorzędnego) — w stosunku do chorążego lub podoficera.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, w stosunku do młodszego chorążego podejmuje dowódca (szef) wymieniony w § 32 ust. 1 pkt 2.

3. Podstawę wydania rozkazu personalnego o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej żołnierza, którego pozbawiono posiadanego stopnia wojskowego, w przypadku wymienionym w ust. 1 stanowi decyzja (rozkaz, postanowienie) o pozbawieniu tego stopnia.

4. Rozkazy personalne o zwolnieniu oficerów w trybie określonym w ust. 1 wydaje Szef Departamentu Kadr.

§ 156. 1. Żołnierza zawodowego, który:

- 1) zmarł lub został uznany za zmarłego albo
 - 2) zaginął
- skreśla z ewidencji rozkazem personalnym w odniesieniu do oficerów Szef Departamentu Kadr, a w odniesieniu do chorążych i podoficerów — organ zwalniający.

2. Podstawę wydania rozkazu personalnego o skreśleniu z ewidencji stanowi:

- 1) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 — akt zgonu lub orzeczenie o uznaniu za zmarłego;
- 2) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 2 — postanowienie prokuratora wojskowego o zawieszeniu postępowania karnego.

§ 157. 1. Żołnierza zawodowego, w stosunku do którego sąd orzekł karę zakazu wykonywania zawodu żołnierza zawodowego (art. 75 ust. 1 pkt 10 ustawy), zwalnia się z dniem uprawomocnienia się wyroku.

2. Podstawę wydania rozkazu personalnego o zwolnieniu żołnierza zawodowego stanowi prawomocny wyrok sądu.

3. Rozkazy personalne o zwolnieniu oficerów w trybie określonym w ust. 1 wydaje Szef Departamentu Kadr.

§ 158. 1. Żołnierza ukaranego karą dyscyplinarną usunięcia z zawodowej służby wojskowej zwalnia się rozkazem personalnym właściwego dowódcy (szefa), który tę karę wymierzył.

2. Podstawę wydania rozkazu personalnego o zwolnieniu stanowi rozkaz o wymierzeniu kary dyscyplinarnej.

§ 159. 1. Żołnierza zawodowego skazanego prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) bez warunkowego zawieszenia jej wykonania zwalnia się rozkazem personalnym wydanym na podstawie prawomocnego wyroku sądu.

2. Rozkaz personalny o zwolnieniu oficerów w trybie określonym w ust. 1 wydaje Szef Departamentu Kadr.

§ 160. W celu zwolnienia żołnierza w służbie stałej, który nabył prawo do emerytury w pełnej wysokości określonej w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy), dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, występuje do organu zwalniającego z wnioskiem o zwolnienie.

§ 161. W celu zwolnienia żołnierza w służbie stałej, który osiągnął w posiadanym stopniu wojskowym wiek określony w art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy, dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, występuje do organu zwalniającego z wnioskiem o zwolnienie.

§ 162. Wniosek o zwolnienie z zawodowej służby wojskowej, w przypadku określonym w art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy, żołnierz wnosi do organu zwalniającego.

§ 163. 1. Zwolnienie żołnierza zawodowego w przypadkach określonych w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy może nastąpić na wniosek dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy pełni służbę. Do wniosku dowódca dołącza pisemne oświadczenie żołnierza o niewyrażeniu zgody na wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe w przypadku, o którym mowa w art. 36 ust. 4 ustawy, albo na wyższe, równorzędne lub niższe stanowisko służbowe w przypadku, o którym mowa w art. 37 ust. 2 pkt 2 ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w razie pozostawienia żołnierza w służbie nie można wyznaczyć go na stanowisko służbowe niższe od dotychczas zajmowanego ani na stanowisko, na którego objęcie żołnierz nie wyraził zgody.

§ 164. 1. W razie skazania żołnierza zawodowego prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) w przypadkach nie wymienionych w art. 75 ust. 1 pkt 12 ustawy, dowódca jednostki wojskowej, po otrzymaniu prawomocnego wyroku o skazaniu, występuje do organu zwalniającego — z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 2 — z wnioskiem o zwolnienie z zawodowej służby wojskowej; do wniosku załącza się wyrok.

2. W przypadku gdy przestępstwo żołnierza nie zostało popełnione z niskich pobudek albo w razie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) lub darowania tej kary na podstawie amnestii, dowódca jednostki wojskowej może wystąpić z wnioskiem o pozostawienie żołnierza zawodowego w służbie.

§ 165. W razie prawomocnego ukarania żołnierza zawodowego przez organ właściwego samorządu zawodowego karą zawieszenia albo pozbawienia prawa wykonywania zawodu lub specjalności zawodowej (art. 76 ust. 1 pkt 6 ustawy), dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, w przypadku braku możliwości wykorzystania go na innym stanowisku służbowym, występuje do organu zwalniającego z wnioskiem o zwolnienie żołnierza z zawodowej służby wojskowej. Do wniosku dołącza się prawomocne orzeczenie stwierdzające ukaranie przez samorząd zawodowy oraz akta personalne żołnierza.

§ 166. 1. Z wnioskiem o zwolnienie z zawodowej służby wojskowej żołnierza w służbie stałej w przypadku, o którym mowa w art. 76 ust. 3 ustawy, może wystąpić dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz ten pełni służbę, jeżeli żołnierz nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego z tytułu wysługi lat oraz wyraził zgodę na zwolnienie.

2. Do wniosku dołącza się pisemną zgodę żołnierza na zwolnienie z zawodowej służby wojskowej oraz akta personalne żołnierza.

§ 167. 1. Z wnioskiem o zwolnienie z zawodowej służby wojskowej żołnierza w służbie stałej odbywającego okres próbny lub żołnierza w służbie kontraktowej w ramach pierwszego kontraktu może wystąpić dowódca jednostki wojskowej w przypadkach określonych w art. 77 ust. 1 ustawy.

2. Do wniosku dołącza się opinię służbową lub dokumenty stwierdzające chorobę oraz akta personalne żołnierza.

§ 168. W razie uchylecia prawomocnego orzeczenia sądu skazującego żołnierza na karę zakazu wykonywania zawodu żołnierza zawodowego lub uchylecia wymierzonej przez organ właściwego samorządu zawodowego kary zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu albo specjalności zawodowej, przepis art. 81 ustawy stosuje się odpowiednio.

§ 169. Żołnierzy zawodowych zajmujących stanowisko prokuratora, sędziego sądu wojskowego lub sędziego Izby Wojskowej Sądu Najwyższego nie można zwolnić z zawodowej służby wojskowej przed zwolnieniem z zajmowanych przez nich stanowisk służbowych.

§ 170. Rozkaz personalny o zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby wojskowej wykonuje:

- 1) dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy pełni służbę;
- 2) Szef Departamentu Kadr — w stosunku do żołnierza zawodowego pełniącego służbę na stanowisku służbowym w jednostce organizacyjnej poza Ministerstwem Obrony Narodowej;
- 3) komendant wojskowego zakładu opieki zdrowotnej — w stosunku do żołnierza zawodowego przebywającego na leczeniu w tym zakładzie.

§ 171. 1. W przypadku zwolnienia z zawodowej służby wojskowej żołnierza, do którego zastosowano tymczasowe aresztowanie albo odbywającego karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego), wyciąg z rozkazu personalnego o zwolnieniu przesyła się do jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, a ponadto:

- 1) w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, do których zastosowano tymczasowe aresztowanie — do sądu lub prokuratora, w którego dyspozycji pozostaje żołnierz po zastosowaniu tego środka zapobiegawczego;
- 2) w odniesieniu do żołnierzy zawodowych odbywających karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) — do sądu wojskowego, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

2. Dowódca jednostki wojskowej wykonujący rozkaz o zwolnieniu doręcza za pokwitowaniem tymczasowo aresztowanemu lub skazanemu żołnierzowi zawodowemu wyciąg z rozkazu personalnego o zwolnieniu go z zawodowej służby wojskowej.

§ 172. Żołnierza zawodowego zwalnianego z zawodowej służby wojskowej rozlicza się w trybie i terminie określonych w § 62. Zwolnienie, z wyjątkiem przypadków wymienionych w art. 75 ust. 1 pkt 1, 5 oraz 7—10 ustawy, powinno nastąpić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia otrzymania przez jednostkę wojskową wyciągu z rozkazu personalnego

o zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby wojskowej. Jeżeli z ważnych przyczyn dowódca jednostki wojskowej nie może wykonać rozkazu o zwolnieniu w tym terminie, informuje niezwłocznie o tym organ zwalniający, podając faktyczne przyczyny i proponując termin zwolnienia.

§ 173. Zasady kierowania do wojskowej komisji lekarskiej żołnierzy, w stosunku do których jest wykonywany rozkaz o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej, określają odrębne przepisy, z tym że skierowanie takiego żołnierza przez dowódcę jednostki wojskowej wykonującego ten rozkaz następuje na wniosek żołnierza. Skierowanie do wojskowej komisji lekarskiej nie wpływa na rozliczenie żołnierza z jednostką wojskową oraz zwolnienie go z zawodowej służby wojskowej w terminach określonych w § 172.

§ 174. Jeżeli żołnierz zwolniony z zawodowej służby wojskowej przebywa w wojskowym zakładzie opieki zdrowotnej, dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz ten ostatnio pełnił służbę, przesyła komendantowi tego zakładu wyciąg z rozkazu personalnego o zwolnieniu oraz zaświadczenie o rozliczeniu żołnierza.

§ 175. 1. Wykonanie rozkazu personalnego o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej żołnierza przebywającego na leczeniu w wojskowym zakładzie opieki zdrowotnej powinno nastąpić niezwłocznie.

2. Wykonanie rozkazu personalnego o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 7 ustawy, w przypadku gdy wypowiedzenia dokonał organ wojskowy, oraz na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 2 ustawy powinno nastąpić po zakończeniu leczenia, nie później jednak niż po upływie 6 miesięcy od dnia zachorowania, chyba że żołnierz mimo choroby wnosi o zwolnienie.

3. Jeżeli zakończenie leczenia żołnierza, o którym mowa w ust. 2, nastąpiło przed upływem 6 miesięcy, komendant wojskowego zakładu opieki zdrowotnej kieruje żołnierza do jednostki wojskowej, której dowódca wykonuje rozkaz o zwolnieniu.

4. Jeżeli leczenie żołnierza, o którym mowa w ust. 2, nie zostało zakończone w ciągu 6 miesięcy, komendant wojskowego zakładu opieki zdrowotnej wykonuje rozkaz o zwolnieniu.

§ 176. W ramach rozliczenia związanego ze zwolnieniem żołnierza z zawodowej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej (komendant wojskowego zakładu opieki zdrowotnej) odbiera od niego broń osobistą i inne uzbrojenie oraz wyekwipowanie, dokumenty służbowe, a także wyposażenie wojskowe, wydane mu na czas pełnienia służby, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

§ 177. 1. Najpóźniej w dniu zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej powinny być uregulowane wszystkie należności pieniężne przysługujące żołnierzowi, wynikające ze stosunku służbowego.

2. Żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej wydaje się przysługujące mu dokumenty zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 178. 1. Dniem zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej, z wyjątkiem przypadków wymienionych w art. 75 ust. 1 pkt 1, 5 i 7—10 ustawy, jest dzień doręczenia skierowania do wojskowej komendy uzupełnień, ogłoszony w rozkazie dziennym dowódcy jednostki wojskowej.

2. Dniem zwolnienia z zawodowej służby wojskowej żołnierza, o którym mowa w ust. 1, odbywającego karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) oraz w stosunku do którego zastosowano tymczasowe aresztowanie, jest dzień doręczenia mu wyciągu z rozkazu personalnego o zwolnieniu z tej służby.

§ 179. 1. Dowódca jednostki wojskowej (komendant wojskowego zakładu opieki zdrowotnej) wykonujący rozkaz o zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby wojskowej wysyła niezwłocznie do Departamentu Kadr i organów prowadzących ewidencję żołnierza meldunek o zwolnieniu żołnierza.

2. W przypadkach, w których wykonanie rozkazu personalnego o zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby wojskowej należy do komendanta wojskowego zakładu opieki zdrowotnej, zawiadamia on o zwolnieniu również dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

Rozdział 10

Służba wojskowa żołnierzy zawodowych w jednostkach podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych

§ 180. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się również do żołnierzy zawodowych pełniących służbę w jednostkach wojskowych podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

2. Przewidziane w rozporządzeniu w odniesieniu do żołnierzy wymienionych w ust. 1 uprawnienia:

- 1) Ministra Obrony Narodowej przysługują Ministrowi Spraw Wewnętrznych;
- 2) Szefa Departamentu Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej przysługują Dyrektorowi Biura Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, z tym że uprawnienie określone w § 66 ust. 1, dotyczące możliwości pozostawiania żołnierza zawodowego w dyspozycji przez 12 miesięcy, przysługuje również Dowódcy Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
- 3) dowódców okręgów wojskowych przysługują Dowódcy Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW oraz Dowódcy Jednostki Wojskowej Nr 1004 Biura Ochrony Rządu;
- 4) dowódców dywizji przysługują dowódcom brygad Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW, Komendantowi Centralnego Ośrodka Szkolenia Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW oraz Dowódcy Jednostki Wojskowej Nr 2305;
- 5) dowódców pułków przysługują dowódcom pułków i samodzielnych batalionów wchodzących w skład Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW oraz Samodzielnemu Oddziałowi Żandarmerii Wojskowej przy Dowództwie Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW.

§ 181. 1. Do dokonywania przeniesień żołnierzy zawodowych zajmujących stanowiska służbowe oznaczone w etacie do stopnia wojskowego pułkownika włącznie między Nadwiślańskimi Jednostkami Wojskowymi MSW, Jednostkami Wojskowymi Nr 1004 i Nr 2305 oraz Samodzielnym Oddziałem Żandarmerii Wojskowej przy Dowództwie Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW jest właściwy Dyrektor Biura Kadr MSW.

2. Do dokonywania przeniesień żołnierzy zawodowych między jednostkami wojskowymi i innymi jednostkami organizacyjnymi podległymi lub nadzorowanymi przez Ministra Obrony Narodowej a jednostkami wojskowymi podporządkowanymi Ministrowi Spraw Wewnętrznych są uprawnieni:

- 1) w stosunku do oficerów — Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych działający w porozumieniu;
- 2) w stosunku do chorążych i podoficerów zawodowych — Szef Departamentu Kadr MON i Dyrektor Biura Kadr MSW działający w porozumieniu.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 182. Oficerów, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia pełnią obowiązki na zajmowanych stanowiskach służbowych:

- 1) wyznacza się na te stanowiska w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, jeżeli posiadają kwalifikacje wymagane do ich zajmowania, lub postępuje się w sposób określony w § 57 ust. 2 albo
- 2) pozostawia się jako pełniących obowiązki na tych stanowiskach, jeżeli nie posiadają kwalifikacji wymaganych do ich zajmowania, lub postępuje się w sposób określony w § 57 ust. 2.

§ 183. Chorążych i podoficerów zawodowych, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia pełnią obowiązki służbowe na stanowiskach określonych w etacie odpowiednio dla oficerów lub chorążych, pozostawia się jako pełniących obowiązki na tych stanowiskach do czasu wyznaczenia ich na stanowiska odpowiadające posiadanym przez nich stopniom wojskowym, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 1994 r.

§ 184. Oficerowie zajmujący w dniu wejścia w życie rozporządzenia stanowiska służbowe wymienione w § 38 ust. 3 zajmują te stanowiska mimo niespełniania warunków określonych w tym przepisie.

§ 185. Decyzje w sprawach kadrowych wydawane przez Ministra Obrony Narodowej są równoznaczne z rozkazami personalnymi Ministra Obrony Narodowej, o których mowa w rozporządzeniu.

§ 186. Szefowie kompanii (równorzędni) mianowani w trybie wyróżnienia na stopień wojskowy w korpusie chorążych zawodowych do dnia wejścia w życie rozporządzenia, pozostają na dotychczas zajmowanych stanowiskach służbowych.

§ 187. Podoficerowie zawodowi powołani do zawodowej służby wojskowej na czas określony na podstawie zarządzenia, o którym mowa w § 189 pkt 3, pełnią zawodową służbę wojskową na warunkach określonych w tym zarządzeniu do czasu ich zwolnienia.

§ 188. Wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zezwolenia, o których mowa w § 76 ust. 1, zachowują ważność, chyba że dowódca jednostki wojskowej na podstawie § 76 ust. 3 cofnie to zezwolenie.

§ 189. Tracą moc:

- 1) zarządzenie nr 45/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 września 1970 r. w sprawie przebiegu służby wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. Rozk. MON z 1991 r. poz. 28);
- 2) zarządzenie nr 102/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 grudnia 1973 r. w sprawie urlopowania żołnierzy zawodowych angażowanych do pracy poza resortem obrony narodowej;
- 3) zarządzenie nr 32/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 maja 1975 r. w sprawie powoływania podoficerów do zawodowej służby wojskowej na czas określony (Dz. Rozk. MON Nr 6, poz. 50);
- 4) zarządzenie nr 50/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 lipca 1989 r. w sprawie opiniowania służbowego żołnierzy zawodowych (Dz. Rozk. MON poz. 52 i z 1990 r. poz. 74).

§ 190. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*